

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 266 (10 437)

Poznań, czwartek 24 listopada 1977

Cena 1 zł
Wyd. A

IX Plenum CK SD na temat turystyki i wypoczynku

Wczoraj odbyło się IX Plenum CK SD. Obradami kierował przewodniczący CK Tadeusz W. Mityńczak. Referat poświęcony wypoczynkowi i turystyce — wybrany problem organizacji i wykorzystania czasu wolnego — wygłosił członek prezydium, sekretarz CK SD Zbigniew Rudnicki.

Wypoczynek i turystyka są jedną z ważnych płaszczyzn działania Stronnictwa Demokratycznego. Zagadnienia usług turystycznych były 4 listopada ubr. tematem wspólnego posiedzenia Biura Politycznego KC PZPR, Prezydium CK SD i Prezydium Rządu PRL.

Dokonana na IX Plenum KC PZPR ocena przebiegu manewru gospodarczego objęła realizację celów społecznych rozwoju kraju. Dotyczy to także właściwej organizacji turystyki i wypoczynku, zagospodarowania czasu wolnego, które są ściśle związane z procesem wzrostu jakości życia ludzi pracy. Rodzaj i poziom usług turystycznych powinien być czynnikiem organizacji czasu wolnego, w tym także wojewódzkich przedsiębiorstw turystycznych.

W podjętej uchwale CK dobowiał instancje, koła i członków SD do wysiłku na rzecz rozwoju turystyki i wypoczynku oraz organizacji czasu wolnego. (PAP)

W Pałacu Kultury

Dzisiaj otwarcie wystawy

„Charków i jego ludzie”

W Sali Wielkiej poznańskiej, go Pałacu Kultury zostanie dziś o godz. 14 otwarta — zorganizowana przez redakcję „Gazety Zachodniej” — interesująca wystawa prac fotoreportera gazety „Krasnoje Znamia” A. Tatarenki, zatytułowana „Charków i jego ludzie”. Na kilkudziesięciu fotografiach autor ukazuje dzień dzisiejszy Charkowa, społeczno-gospodarcze osiągnięcia mieszkańców tego miasta oraz rozwój całego regionu. (ik)

S. Kiriyanu kandydatem na prezydenta Cypru

Prezydent Cypru i przywódca frontu demokratycznego — Spiros Kiriyanu zapowiedział, iż będzie ubiegał się o stanowisko szefa państwa w wyborach prezydenckich, które odbędą się w lutym 1978 roku na Cyprze. (PAP)

Zginął żołnierz Gwardii Republikańskiej Próba zamachu na prezydenta Francji

Wczoraj w godzinach popołudniowych były kapitan armii francuskiej Paul Lucas usiłował wedrzeć się do Pałacu Elizejskiego, by dokonać zamachu na prezydenta Valerego Giscard d'Estaing. Lucas, który od lat jest psychicznie chory, wystosował przed kilkunastu metrami list do szefa państwa, zapowiadając swój zamach.

Wczoraj, w momencie gdy w Pałacu Elizejskim rozpoczynało się posiedzenie Rady Ministrów pod przewodnictwem prezydenta, Lucas, prowadząc półciężarówkę furgonetkę, usiłował sforsować bramę wjazdową i wedrzeć się do pałacu. Żołnierz Gwardii Repu-

Wśród załóg Huty „Katowice”, Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach i Kopalni „Ziemowit” • Hołd ofiaram zbrodni hitlerowskich w Oświęcimiu - Brzezince • Pobyt w Krakowie

Podróż kanclerza RFN po Polsce

Wczoraj w trzecim dniu oficjalnej wizyty w naszym kraju, kanclerz federalny RFN Helmut Schmidt rozpoczął dwudniową podróż po Polsce.

Tego dnia kanclerz H. Schmidt i I sekretarz KC PZPR Edward Gierk odwiedzili przemysłowe centrum kraju — woj. katowickie.

Kanclerz federalny oddał hołd pamięci milionów ofiar hitlerowskich zbrodni na terenie byłego obozu zagłady w Oświęcimiu-Brzezince.

Gość z RFN wraz z prezesem Rady Ministrów Piotrem Jaroszewiczem przebył następnie do Krakowa.

Na udekorowanym flagami RFN i Polski lotnisku w Katowicach Helmuta Schmidta z małżonką i Edwarda Gierka z małżonką oraz towarzyszące im osoby powitali gospodarze województwa ze Zdzisławem Gwóźdźem i Stanisławem Kiermaszkim.

Wizyta gości z RFN na terenie górnośląskiego okręgu przemysłowego była okazją do zapoznania się przez nich z obywatelami potencjałem przemysłowym Śląska i Zagłębia — regionu odgrywającego niezwykle ważną rolę zarówno w życiu naszego kraju, jak i w naszej współpracy gospodarczej z zagranicą.

Pierwszym etapem wizyty było odwiedzenie terenu budowy giganta polskiej metalurgii — Huty „Katowice”. O aktualnym stanie prac informowali: generalny dyrektor budowy, wiceminister — Romuald Kozakiewicz oraz dyrektor na-

Na zdjęciu: kanclerz RFN w bramie wejściowej do b. obozu w Oświęcimiu-Brzezince. CAF — fot. Langda

czelny kombinatu — Zbigniew Szałajda. Goście, witani przez pracujących przy stanowiskach hutników, zwiedzili m. in. Wydział Wielkich Pieców i Walownicę-Zgniatacz.

Helmut Schmidt i Edward Gierk po zapoznaniu się z pracą wielkiego pieca nr 1 obejrzyli ostatnią fazę prowadzonej w rekordowym tempie budowy wielkiego pieca nr 2. Z Huty „Katowice” Helmut Schmidt i Edward Gierk oraz towarzyszące im osoby udali się do Tych, gdzie odwiedzili załogę Fabryki Samochodów Małolitrażowych. Gościom zaprezentowano pracę poszczególnych wydziałów tego nowo czesnego zakładu, który już w najbliższym czasie osiągnie pełną zdolność produkcyjną wy-

tworzącą 200 000 samochodów rocznie. W godzinach popołudniowych kanclerz RFN i I sekretarz KC PZPR przybyli na teren byłego hitlerowskiego obozu zagłady w Oświęcimiu-Brzezince. Przybył również prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz.

Kanclerz RFN zatrzymał się przed blokiem XI — „Blokem śmierci”. Tu odbywał

Dokończenie na str. 2

Nigeryjski minister u H. Jabłońskiego

W Polsce przebywa delegacja ekspertów z resortów gospodarczych Federalnej Republiki Nigerii pod przewodnictwem ministra rozwoju gospodarczego tego kraju — dr Omohiye Adewoye.

Przewodniczący Rady Państwa — Henryk Jabłoński przyjął wczoraj ministra rozwoju gospodarczego Federalnej Republiki Nigerii dr Omohiye Adewoye. (PAP)

Dokończenie na str. 2

krótko + krótko + krótko + krótko + krótko + krótko

Gratulacje dla Zairu

Z okazji przypadającego dzisiaj święta narodowego Republiki Zairu, przewodniczący Rady Państwa H. Jabłoński wystosował depesze gratulacyjną do prezydenta republiki M. Sese Seko.

Francuska próba nuklearna

Francuska agencja prasowa cytuje oficjalny komunikat rządu Nowej Zelandii, że odebrano tam sygnały o dokonaniu przez Francję kolejnej eksplozji nuklearnej na poligonie wojskowym na Atolu Mururoa w południowej części Pacyfiku. Zarejestrowała ją aparatura sejsmiczna nowozelandzkiego Instytutu Geofizycznego. Wiadomość ta nie została ani zdementowana ani potwierdzona przez Ministerstwo Obrony Francji, co jak zaznacza AFP, jest zgodne z praktyką, kiedy chodzi o podziemne wybuchy nuklearne.

Nagrody dla polskiego filmu

Jak informuje „Film Polski”, „Zaklęte rewiry” zdobyły dwie główne nagrody na międzynarodowym XV Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Panamie. Film J.

Przed wizytą we Włoszech

Wywiad E. Gierka dla tygodnika „Espresso”

W związku ze zbliżającą się wizytą we Włoszech, I sekretarz KC PZPR — Edward Gierk, udzielił najpoczytniejszemu włoskiemu tygodnikowi „Espresso” wywiadu, w którym przedstawił m. in. gospodarczy rozwój Polski w ostatnich siedmiu latach oraz obszernie omówił sprawę stosunków między państwem i kościołem w naszym kraju.

Edward Gierk poruszył też szereg problemów międzynarodowych, podkreślając wagę aktywnej realizacji zasad aktu końcowego KBWE oraz znaczenie dla odprężenia radziecko-amerykańskich rokowań w sprawie nowego porozumienia o ograniczeniu strategicznych zbrojeń ofensywnych.

Omawiając wkład Polski i Włoch do bezpieczeństwa europejskiego E. Gierk podkreślił, iż oba kraje, ciesząc się wielkim prestiżem politycznym, gospodarczym i kulturalnym w świecie mogą wnieść wkład w dzieło odprężenia. Zadaniem naszych państw jest także poprawa stosunków dwustronnych w celu zwiększenia wzajemnego zaufania i przyjacielskiej współpracy. Celowi temu ma służyć zbliżająca się wizyta we Włoszech.

I sekretarz KC PZPR opowiedział się także za intensyfikowaniem polsko-włoskich stosunków gospodarczych.

PAP

Posiedzenie Komitetu Wykonawczego RWPG

Porozumienie w sprawie lepszego wykorzystania zasobów energetycznych

Od 21 do 23 listopada br. odbyło się w Moskwie 83 posiedzenie Komitetu Wykonawczego Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej. Wzięli w nim udział wicepremierzy krajów członkowskich. Polskę reprezentował wicepremier Kazimierz Olszewski. W posiedzeniu uczestniczyli także przedstawiciele Jugosławii.

Komitet Wykonawczy wystąpił z informacją przewodniczącego komitetu RWPG d.s. współpracy w dziedzinie planowania. Nikołaj Bałbakow na temat przygotowań długoterminowych, docelowych programów współpracy w dziedzinach prze-

mysłu paliwowo-energetycznego i surowcowego, rozszerzenia produkcji podstawowych artykułów żywnościowych oraz rozwoju przemysłu budowy maszyn i zatwierdził propozycje związane z dalszym przygotowaniem tych programów.

Komitet Wykonawczy polecił zwłaszcza odpowiednim organom RWPG przedsięwzięcie kroków w celu przyspieszenia opracowania projektów porozumień, dotyczących rozwiązania konkretnych problemów, przewidzianych do włączenia długoterminowych docelowych programów współpracy, zwłaszcza tych projektów porozumień,

Dokończenie na str. 2

Dla 110 uczonych

Nominacje profesorskie w Belwederze

Rada Państwa na wniosek prezesa Rady Ministrów nadała 31 uczonym tytuły profesorów zwyczajnych, 79 — profesorów nadzwyczajnych. Wczoraj tradycyjnym zwyczajem spotkali się oni w Belwederze, by z rąk przewodniczącego Rady Państwa — prof. Henryka Jabłońskiego odebrać akty nominacyjne.

Zwracając się do zebranych H. Jabłoński wyraził głębokie zadowolenie, że Rada Państwa mogła zaakceptować w tak znacznej liczbie wnioski awansowe równocześnie z różnych dyscyplin nauki i sztuki.

Tytuły profesora zwyczajnego otrzymali m. in.: nauk prawnych: Krystyna Paluszynska-Daszkievicz — prof. nadzw. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu; nauk rolniczych: Marian Hoffmann — prof. nadzw. Akademii Rolniczej w Poznaniu; nauk technicznych: Kazimierz Nowak — prof. nadzw. Akademii Rolniczej w Poznaniu. (PAP)

Tytuły profesora nadzwyczajnego otrzymali m. in.: nauk fizycznych: Marian Surma — doc. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu; nauk leśnych: Stanisław Król — doc. Akademii Rolniczej w Poznaniu; nauk medycznych: Aleksander Kabsch — doc. Akademii Medycznej w Poznaniu; Tadeusz Pisarski — doc. Akademii Medycznej w Poznaniu; Irena Westfal — doc. Akademii Medycznej w Poznaniu; nauk przyrodniczych: Jacek Augustyniak — doc. Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu; nauk technicznych: Czesław Cempel — doc. Politechniki Poznańskiej; Tadeusz Rut — doc. Instytutu Obróbki Plastycznej w Poznaniu; sztuk plastycznych: Tadeusz Brzozowski — doc. Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu. (PAP)

20 000 śmiertelnych ofiar cyklonu w Indiach

Władze nawiedzonego przez cyklon indyjskiego stanu Andhra Pradesh obliczają liczbę śmiertelnych ofiar żywiołu na około 20 000 osób. Olszyście fale morskie pędzone huraganem wtargnęły w głąb lądu znosząc z powierzchni ziemi całe wsie w tym gęsto zaludnionym rejonie. Szczególnie uciążliwy miejscowości położone w delcie rzeki Krysna.

W związku z tragicznymi skutkami cyklonu, jaki nawiedził Indie, przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński przesłał na ręce prezydenta Republiki Neelama Sanjivy Reddy depeszę z wyrazami serdecznego żalu. (PAP)

od GŁOSU

Wprowadzone przez Radę Ministrów — w porozumieniu z Ogólnopolskim Komitetem FJN — zmiany w uchwale dotyczącej czynów społecznych znaczenie poszerzają możliwości nelnego wykorzystania inicjatyw społecznych. Obok bowiem wielu spraw drobnych, zmierzających bardzo często wyłącznie do unieszkodliwienia otoczenia domów, szkół czy innych obiektów, badz zmian w strukturze środowiska — miejsca zamieszkania lub rekreacji, będzie teraz można szerzej podejmować prace o charakterze inwestycyjnym, remontowym i porządkowym. Postawiono tu wszakże bardzo istotny warunek — wszędzie tego rodzaju przedsięwzięcia powinny wynikać z przewidzianych wcześniej do realizacji planu ogólnodostarczego gminy lub miasta.

Dróg realizacji rozlicznych czynów społecznych wykonaliśmy już w kraju bardzo wiele, czego dowodem jest między innymi wzrastająca wartość prac już wykonanych. Nie i co można wykonać dodatkowo, bezinteresowna praca wskazuje bardzo efektywnie kolejne telewizyjne emisje „Banku 440”, w których realizacja zamierzeń przekracza wartość liczoną w dziesiątkach milionów złotych.

Zdarzało się jednak w przeszłości tak, że rozmaite obiekty trwałe stawiano bądź organizowano poza planem, chociaż nie one były w danej miejscowości potrzebne w pierwszej kolejności. Teraz i w tym zakresie konieczna będzie dyscyplina. Niezależnie wskazać od tego podstawowego warunku szeregu przedsięwzięć, dotychczas niewykonanych z braku mocy produkcyjnych przedsiębiorstw państwowych czy lokalnych bądź z innych powodów — latwiej będzie włączyć do realizacji, licząc na społeczne zaangażowanie mieszkańców wsi, miast i gmin. Rozważnie sterowanie czynami społecznymi powinno zatem dać korzystniejsze wyniki.

EC

O węglu - po gospodarsku

Polska jest jedną ze światowych potęg węglowych. Pod względem wielkości wydobycia węgla kamiennego zajmujemy obecnie 4 miejsce na świecie. Od czasu do czasu pojawiają się jednak sygnały o trudnościach w zaopatrzeniu kraju w to paliwo. Czym je wytłumaczyć i — kolejne pytanie — jak będzie zimą, kiedy zapotrzebowanie na węgiel jest największe. O tych problemach mówi dyrektor naczelny Centrali Zbytu Węgla — Józef Stachoń w wywiadzie udzielonym dziennikarzowi PAP.

— Zaopatrzenie kraju w węgiel uzależnione jest od trzech czynników: wielkości i tempa wydobycia, zapotrzebowania oraz możliwości sprawnego transportu tego paliwa z kopalni do odbiorców.

Wydobycie węgla kamiennego w ciągu ostatnich lat szybko wzrasta (średnio w roku o około 4 procent tzn. o 6 do 8 mln ton) i w br. powinno wynieść 186 mln ton. Jeszcze szybciej wzrastają jednak potrzeby krajowych odbiorców węgla — głównie przemysłu, a także ludności — szczególnie wiejskiej, co jest związane m.in. ze wzrostem produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Przy występujących równocześnie trudnościach w pracy transportu mogą zdarzyć się przypadki zakłóceń w rytmicznym i pełnym pokrywaniu zapotrzebowania wszystkich odbiorców. Należałoby jednak podkreślić, że przyczyna w zasadzie nie są braki węgla, lecz niedostatek w jego regularnych dostawach użytkownikom.

Aby pokonać te trudności podejmuje się różne działania. Po pierwsze — zwiększa się stałe wydobycie węgla kamiennego — i to nawet kosztem pracy górników w niedziele i dni wolne od pracy. Jest to zawód, który nie ma wolnych sobót. Po drugie — dąży się, poprzez realizację odpowiednio opracowanych programów, do maksymalnej racjonalizacji zużycia węgla oraz jego oszczędności.

— Najbardziej uciążliwe są braki w zaopatrzeniu ludności w węgiel opałowy. Jaka jest aktualna sytuacja w tej dziedzinie?

— W ciągu ostatnich kilku lat notuje się bardzo wysokie tempo wzrostu popytu na węgiel ze strony ludności. Powoduje to konieczność przeznaczania na ten cel dodatkowych

ilości paliwa. Dla przykładu można podać, że w stosunku do ustaleń NPSG — w roku ubiegłym dostarczono dodatkowo dla ludności 1 mln ton węgla, a w br. już przeznaczono na ten cel o przeszło 400 000 ton więcej. Przewiduje się, iż dostawy grubego węgla opałowego na zaopatrzenie ludności będą w br. w sumie aż o 1,4 mln ton większe niż w 1976 r. W ostatnim czasie dostawy tego paliwa na cele rynkowe wzrosły z 16 mln ton w 1970, do 21,6 mln ton przewidywanych w 1977 r.

W wyniku decyzji najwyższych władz partyjnych i państwowych dostawy węgla opałowego realizowane są obecnie z dużym wyprzedzeniem, co pozwoliło na stworzenie w br. większych niż rok temu zapasów. Są one — głównie na składowiskach wiejskich — o przeszło 100 procent wyższe od zapasów w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Przy zwiększonym popycie i podanych zapasach — mogą jednak wystąpić przypadki kłopotów z zaopatrzeniem w węgiel ze względu na to, że liczba składowisk opałowych zlokalizowanych na terenie kraju jest znaczna, a część z nich położona jest daleko od stacji kolejowych i występują trudności transportowe oraz w związku z tym że nowe struktury organizacyjne jednostek handlu opałem nie działają jeszcze w pełni sprawnie i operatywnie.

— Ostatnio prasa wspominała o niedoborach w dostawach węgla dla energetyki zawodowej i zbyt niskich zapasach w elektrowniach. Z czego to wynika?

— Biorąc pod uwagę aktualny stan realizacji zatwierdzonego na br. bilansu węglowego — sygnały te nie znajdują uzasadnienia. Można nawet powiedzieć, że pod względem doświadczeń jest wyjątkowo preferowana. Dostawy tego paliwa dla elektrowni, zrealizowane do 15 listopada br. są o blisko 0,5 mln ton większe od ilości jak planowano na ten okres.

Przy okazji należy podkreślić, że w żadnym obowiązującym planie ani w bilansie węgla nie ma mowy o stworzeniu w energetyce zawodowej zapasów węgla na poziomie 4 mln ton, jak podano w prasie. Używanie argumentu, że energetyka zawodowa nie otrzymała około 1 mln ton węgla, ponieważ nie osiągnięto poziomu zapasów w wysokości 4 mln ton — jest po prostu nieporozumieniem.

W obecnej sytuacji (bilansowej i transportowej) zaopatrzenie energetyki w węgiel należy ocenić jako korzystne. Aby zapewnić jej jak najlepsze dostawy paliwa — przy występujących trudnościach transportowych — z konieczności ograniczono dostawy węgla dla innych odbiorców przemysłowych. W konsekwencji energetyka jest rezerwowym przemysłem, który ma większe zapasy węgla, podczas gdy u pozostałych odbiorców przez myślowy poziom takich zapasów obniżono.

— W trakcie naszej rozmowy stale poruszana jest sprawa trudności transportowych. Na czym trudności te polegają?

— Węgiel w zdecydowanej większości (ponad 80 procent) transportowany jest do odbiorców koleją. PKP starają się sprostać stale rosnącym zadaniom i z uznaniem trzeba stwierdzić, iż w podstawowym zakresie są one realizowane, co jednak nie zaspokaja w pełni potrzeb górnictwa. Stąd też zapasy węgla na haldach kopalń stale wzrastają, przy równocześnie jego braku odczuwanym u użytkowników.

W tak skomplikowanym układzie uniknięcie trudności w transporcie węgla jest nieomal niemożliwe. Zimą sytuacja pod tym względem nie powinna być trudniejsza. Kolej będzie wówczas w znacznym stopniu odciążona od przewozów towarów sezonowych, jak np. buraki, ziemniaki i niektóre materiały budowlane — będzie więc mogła większą ilość wagonów udostępnić do transportu węgla.

— Jak więc należy patrzeć na sprawę zaopatrzenia kraju w węgiel?

— Po gospodarsku. Jesteśmy krajem bogatym w ten surowiec i to jest m. in. przyczyną, że nie został dotychczas wykorzystany do wykorzystania w naszym kraju jego oszczędności. Możliwości wydobywcze nie są niestety nieograniczone i dlatego naszą rozmowę można podsumować następującym stwierdzeniem: znacznie łatwiej, szybciej i taniej można uzyskać dodatkową ilość węgla drogą jego racjonalnego użytkowania i oszczędności, aniżeli drogą zwiększania zdolności wydobywczych, pociągających za sobą długotrwałe i kosztowne inwestycje.

Rozmawiał

SŁAWOMIR POPOWSKI

Podróż kanclerza RFN po Polsce

Dokończenie ze str. 1

swe posiedzenia tzw. Standgericht — hitlerowski sąd doradny w obozie Oświęcim, tu wydawano wyłącznie masowe wyroki śmierci; na 2-godzinny „posiedzeniu” skazywano 200—300 więźniów. Od wyroków tych nie było odwołania i wykonywano je natychmiast.

H. Schmidt i towarzyszące mu osoby weszły na dziedziniec „Bloku śmierci”. Kanclerz RFN długo, w skupieniu stał przed wielką czarną ścianą, pod którą rozstrzeliwano więźniów. W głębokim milczeniu oddał hołd pomordowanym. Podszedł do Ściany Śmierci i złożył pod nią kwiaty.

Z obozu oświęcimskiego H. Schmidt udał się do Brzezinki, miejsca gdzie przed laty hitlerowcy stworzyli nowy obóz, kiedy okazało się że dla ich zbliżających się celów KL Auschwitz stał się za mały.

Na płycie przed Międzynarodowym Pomnikiem Ofiar Faszyzmu kanclerz RFN w hołdzie milionom ofiar zamordowanych w obozie Auschwitz-Birkenau złożył wieniec opleciony szarfą o barwach swego kraju.

Przed pomnikiem Helmut Schmidt złożył następujące oświadczenie:

**OŚWIADCZENIE
H. SCHMIDTA NA TERENIE
BYŁEGO OBOZU ZAGŁADY
W OŚWIECIMIU
BRZEZINIE**

Właściwie miejsce to skłania do milczenia. Jestem jednak przekonany, że kanclerz federalny nie powinien tutaj milczeć. Przybył mi do Oświęcimia, aby nam i innym przypomnieć, że bez uświadomienia sobie przeszłości nie ma żadnej drogi prowadzącej ku przyszłości, ani żadnej drogi prowadzącej ku nowym pozbawionym obciążeniem stosunkom między Niemcami a Polakami. W Oświęcimiu i Brzezince nikt nie może uniknąć świadomości, że polityka jest czymś więcej niż tylko grą sił i interesów. Polityka wymaga mianowicie podstawy moralnej i etycznej orientacji. W miejscu tym narzuca się świadomość, że nie sposób pojmować historii jedynie jako łańcucha przyczynowego wydarzeń i działań, ale że należy do niej również odpowiedzialność i winę, które są także kategoriami historycznymi.

Zbrodnie hitlerowskiego faszyzmu, wina reszty niemieckiej kierowanej przez Hitlera — wszystko to uzasadnia naszą odpowiedzialność. Jako ludzie, my dzisiejsi Niemcy, nie ponosimy winy. Musimy jednak dźwigać spuściznę polityczną winnych. W tym tkwi właśnie nasza odpowiedzialność. Z niej z kolei wypływa zadanie aby nie pozostawiać przyszłości przypadkowi, lecz kształtować ją odważnie.

Libia: rząd egipski nielegalny

Jak podała libijska agencja informacyjna rząd libijski postanowił, że od dnia wczorajszego nie uważa obecnego rządu Egiptu za legalny — ze względu na wizytę prezydenta A. Sadata w Izraelu.

Agencja powołując się na libijskie MSZ informuje, że libijska przestrzeń powietrzna, wody terytorialne i porty zostają zamknięte dla samolotów i statków egipskich, oraz dla wszystkich samolotów i statków państw trzecich udających się z lub do Egiptu.

mieszkalnym. Na strychu zginął w płomieniach 52-letni mężczyzna. Istnieje podejrzenie, że podpalili on budynek, a następnie popełnił samobójstwo, podcinając sobie żyły żyłką.

W miejscowości Lubin w woj. łódzkiej zginął ciężko obrażony 19-letni motorowerzysta, który jadąc nieostrożnie uderzył na zakręcie drogi w bok ciężarów ki. Stan motorowerzysty jest bardzo poważny.

Na trasie Budzyn — Sokółka w woj. pilskim należał na wóz konny samochód „Żuk”. Jadąc wozem kobieta przewieziona została w ciężkim stanie do szpitala. (b)

nie i z poczuciem rozgwie. Zaden młody Niemiec nie musi się czuć skrupowany, jeśli spotka polskiego rówieśnika. Wnien on jednak wie dzieć, to co Niemcy w imieniu Niemiec wówczas popełnili. Musi on wiedzieć to, czego dowiedział się go polski rówieśnik od swych rodziców czy dziadków o Oświęcimiu i o okupacji niemieckiej po 1939 roku. Musi on wreszcie wiedzieć, że z nim, jako młodym Niemcem, związane są szczególne oczekiwania.

Chodzi tu o oczekiwania, z którymi spotyka się również rząd Republiki Federalnej Niemiec, oczekiwania, których nie unika on, i które stara się spełnić od czasu Konrada Adenauera wobec naszych zachodnich sąsiadów. a od czasu Willy Brandta wobec naszych sąsiadów ze Wschodu, z którymi świadomie zaczął poszukiwać porozumienia. Wiemy, że nie możemy wymazać niczego z przeszłości. Możemy jednak wyciągnąć wnioski dla przyszłości. Czynniki to do 32 lat i czynimy to z myślą o wszystkich ofiarach hitlerowskiego faszyzmu we wszystkich krajach Europy, również i w naszym własnym kraju. Sądzę, że nasi polscy partnerzy — właśnie dlatego, że oni musieli najwięcej wycierpieć — zrozumieją najlepiej jeśli przyznamy, że pierwszymi ofiarami Hitlera byli Niemcy, i że zanim nadszedł kres Hitlera oni w coraz większej liczbie stawali się ofiarami jego dyktatury.

Polacy okazali zrozumienie. Jeśli przypomnę, że w naszym własnym kraju Niemcy stawiali opór, usiłovali położyć kres morderczej tyranii w Europie, aczkolwiek w sposób tragicznie beznadziejny. Ci niemieccy bojownicy przeciwko Hitlerowi, kobiety i mężczyźni ze wszystkich obozów politycznych również stanowią część niemieckiej przeszłości, tej najbardziej godnej szacunku części naszej przeszłości. Są one dla nas, Niemców powodem do skromnej dumy, ale przede wszystkim jednak, o czym już wspominałem, zobowiązaniem do wyciągnięcia wniosków na przyszłość.

Oświęcim jest pomnikiem. Nie nam Niemcom przysługiwać, że jest to pomnik będący zarazem wezwaniem do nieodniedania. Powie dzieć to mogą jedynie ci, których wysłobywale tutaj ciernieli. Jedno wszakże wiemy, że drogi do pojednania nie mogą omijać Oświęcimia, podobnie jak wiemy, że drogi do porozumienia nie mogą w końcu kończyć się w Oświęcimiu.

★

W godzinach popołudniowych kanclerz RFN w towarzysztwie premiera PRL przybył do Krakowa.

Po przybyciu do Krakowa kanclerz RFN z małżonką w towarzystwie premiera PRL i jego małżonki oraz gospodarzy miasta zwiedzili Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu. Goście z RFN z zainteresowaniem oglądali wspaniałe wnętrza zamku i bogate zabytki sztuki.

PAP

Egipt wydała Palestyńczyków

Władze egipskie wydały z Kairu w ciągu ostatnich kilku dni 425 Palestyńczyków, — pisze kairski korespondent AFP, — powołując się na informacje uzyskane z instytucji palestyńskich w tym mieście.

PAP

POGODA

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje na dziś w Wielkopolsce zachmurzenie duże z wielkimi przejaśnieniami, okresami opady deszczu i deszczu ze śniegiem.

Temperatura minimalna od 0 do minus 2 stopni, maksymalna od 4 do 6 stopni. Wiatry słabe i umiarkowane, okresami dość silne i silne zachodnie.

Wczoraj o godz. 16 zanotowano następujące temperatury: w Poznaniu, Kaliszu i Pile po 3 stopnie, w Koninie 4 stopnie, w Lesznie 2 stopnie; ciśnienie 779 mm.

Dzisiejsze serwisy informacyjne opracował Wojciech Nentwig.

KRONIKA DNIA

KOLEJNE DARY DLA CENTRUM ZDROWIA DZIECKA

Przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy Pomnika—Szpitala Centrum Zdrowia Dziecka minister Janusz Wierzbicki przyjął wczoraj kolejny piękny dar na CZD. Dyrekcja Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Warszawie i Główny Urząd Telekomunikacji Międzymiastowej postanowiły wykonać bezpłatnie instalację urządzeń telefonicznych i telexu w nowo wybudowanych obiektach pomnika—szpitala w Międzyzlesiu.

Dar dla CZD w postaci wykonanych w czynie społecznym 350 wzorów formularzy dla potrzeb Centrum przekazał także drukarnie Zjednoczenia Przemysłu Poligraficznego. Wartość daru wynosi ponad 1 mln zł. (PAP)

FUNKCJE I ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO

Organizacja czasu wolnego i rekreacji w różnych środowiskach społecznych jest tematem międzynarodowej, dwudniowej konferencji naukowej, która rozpoczęła się wczoraj w poznańskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Spotkanie zorganizował Instytut Teoretyczny Podstaw i Programowania Rekreacji tej uczelni. Uczestnicy wysłuchali referatów na temat różnych aspektów wypoczynku. Jutro w AWF rozpoczyna się posiedzenie Zespołu Doradców Europejskiego Stowarzyszenia Czasu Wolnego i Rekreacji — „Elra”. (zr)

Posiedzenie komitetu RWPG

Dokończenie ze str. 1

które mają być podpisane przed lub w trakcie 32 sesji RWPG.

Uznano za niezbędne wzmocnienie prac nad programem współpracy w produkcji przemysłowych artykułów powszechnego użytku, uwzględniając jej ważne znaczenie dla zapewnienia wzrostu poziomu życia ludzi pracy.

Podczas posiedzenia przedsięwzięto wielki praktyczny krok w realizacji długoterminowego docelowego programu współpracy w dziedzinie paliwowo-energetycznej: z pełnomocnictwem rządów Bułgarii, Czechosłowacji, Mongolii, NRD,

Polski, Rumunii, Węgier i Związku Radzieckiego podpisano generalne porozumienie o współpracy w perspektywnym rozwoju Państwowych systemów elektroenergetycznych krajów członkowskich RWPG na okres do 1990 r. Porozumienie wytycza konkretne drogi pełniejszego i efektywniejszego wykorzystania zasobów energetycznych, intensywnego rozwoju energetyki atomowej, podniesienia skuteczności zaopatrzenia w energię elektryczną i wykorzystania technicznych i ekonomicznych zalet równoległej współpracy systemów elektroenergetycznych.

PAP

W poznańskim okręgu

Nie ma opóźnień w przewozach ziemiopłodów

Pomyślnie wykonują kolejarze z jednostek podległych Zachodniej Dyrekcji Okręgowej Kolej Państwowych w Poznaniu tegoroczne zadania przewozowe. Od stycznia do 22 bm. plan operacyjny wykonany został z nadwyżką 1,1 miliona ton.

Największą wagę przywiązuje się do przewozu ziemiopłodów. Dzięki znacznej poprawie — w porównaniu z poprzednimi latami rytmiki załadunku u klientów, a także wysiłkowi kolejarzy, przekroczono zadania. Od początku jesienianych przewozów (od 1 września) do wczoraj przewieziono więcej niż za

planowano: ziemniaków — o 7 872 tony, buraków — o 18 835 ton i innych płodów — o 492 tony.

Zaległości występują natomiast w przewozach kruszywa i drewna. Przyczyną ich jest m. in. niedobór węglarek, które z tego powodu trzeba było skierować do przewozu ziemiopłodów przemysłowych. Opóźnienia są nade wszystko niebezpieczne dla rytmu pracy niektórych zakładów. Pod koniec każdego miesiąca znacznie przekracza ją one zadania w załadunku wagonów, podczas gdy w pierwszych dniach miesiąca z dużym przetrzymują je na boocznicach. (bop)

Telefony donoszą

Na trasie Trzebnica — Wodzisław w woj. kaliskim, motocyklista potrącił podczas wyprawy uczennicę z IV klasy szkoły podstawowej, która prowadziła prawa stronę drogi rower. Motocyklista jadący bez kasku odniósł tak ciężkie obrażenia, iż w drodze do szpitala zmarł, natomiast dziewczynka pozostała pod opieką lekarską.

W Koszutach w pobliżu Srody, uderzył w stojącą przyczepę samochod ciężarowy marki „Żuk”, którego kierowca zasnął nad kierownicą. Prowadzący „Żuka” i jadący z nim pasażer odnieśli obrażenia.

Na ul. Lutycykiej w Pozna-

Z życia wzięte

Czarnorynkowy kurs myślenia

Jest udowodnione, że niezbędnym warunkiem wszelkiego skutecznego działania jest rzetelna wiedza o tym, co ma się robić, w jakim celu i w jakich warunkach. Odnosi się to, rzecz jasna, również do działania w sensie bardziej ogólnym, składającym się na to, co zwykliśmy określać wspólnym słowem, inaczej — wszechstronnym korzystaniem z warunków, jakie stwarza ustrój socjalistyczny. Podobnie jak w każdym konkretnym przypadku, tak i tu musimy dysponować umiejętnościami dokonywania analiz i oceny skomplikowanej, nielatywnej rzeczywistości, w której przyszło nam żyć i pracować.

Tymczasem w niektórych kręgach społeczeństwa można niejednokrotnie zaobserwować jakieś elementy — powiedziałbym — myślenia magicznego, polegającego na wyrabianiu sobie poglądu na świat metodą zestawiania różnych elementów z różnych niespójnych układów. Często np. zdarza się, że pogląd o stopie życiowej w rozwiniętych krajach kapitalistycznych urabiamy sobie na podstawie czarnorynkowego kursu dolara. Bierzymy w takich przypadkach średnią płacę w jakimś kraju, przeliczamy według czarnorynkowego kursu dolara i okazuje się, że ludzie na Zachodzie opływają we wszystko. Pomijamy przy tym tak istotne dla prawidłowego wnioskowania elementy, jak ceny poszczególnych artykułów — oczywiście w dolarach, a nie w złotych — rozróżnienie społeczne, różnice zarobków między poszczególnymi grupami zawodowymi i społecznymi oraz to, jaką pracę, jakim wysiłkiem zdobywa się tam pieniądze.

Zdarza się, że porównując sytuację mieszkaniową na Zachodzie i u nas, na podstawie istnienia tam wielu mieszkań do wynajęcia od zaraz, sądzimy, że nasza sytuacja mieszkaniowa jest znacznie gorsza. Bo znów nie uwzględniamy proporcji między średnią płacą a czynszem i świadczeniami. Przecież dla każ-

dego, kto dokładnie zna te sprawy, jest oczywiste, że owe wolne mieszkania są wyrazem ubóstwa ludzi, których nie stać na nie, a nie nadwyżek mieszkaniowych w ogóle.

Jednym słowem, zawsze uzyskamy mylny obraz sytuacji, w jakiej się znajdujemy, mierzając, absolutnie nie odzwierciedlającą rzeczywistego stanu rzeczy, jeśli będziemy zestawiali ze sobą — na zasadzie dowolności — pewne elementy naszej sytuacji i zachodniej. Jeżeli chcemy bowiem porównać np. stopę życiową tam i u nas — a jest to zabieg nader pouczający — musimy zestawiać zarobki z kosztami utrzymania, oczywiście w walucie danych krajów, a nie w przeliczeniach czarnorynkowych. Musimy wziąć również pod uwagę koszt opieki zdrowotnej, leczenia, nauki, wypoczynku, ubezpieczeń itd. itp.

Porównując nasze warunki musimy też widzieć je w całości, w dynamicznej, jedynym słowem — musimy zdawać sobie sprawę z tego, skąd wyszliśmy i jakimi mieliśmy start po 1945 roku, czego już dokonaliśmy, jakie mamy przed sobą możliwości i zadania. Dopiero takie widzenie naszych własnych spraw pozwala w sposób właściwy ustalić rzeczywiste miejsce Polski, a więc i jej obywateli na tle ogólnoswiatowego rozwoju, i podejmować właściwe decyzje w działaniu.

Bez umiejętności dokonywania takich analiz i takich porównań, do czego niezbędna jest rzetelna wiedza społeczno-polityczno-ekonomiczna, bez zainteresowania się, być może, nudnymi, ale jakże istotnymi, informacjami statystycznymi — nie można nawet myśleć o rzeczywistym współzawodnictwie, współgospodarowaniu z krajem.

Wiedzieć jak jest, to niezbędny warunek skutecznego działania fundamentu pożądanych przekształceń naszej rzeczywistości.

prof. HENRYK JANKOWSKI

Wśród poznańskich placówek naukowych, które aktywnie uczestniczą w realizacji rządowych programów badań, znajduje się Instytut Technologii Drewna Międzyinstytutu Lesnictwa i Przemysłu Drzewnego, będący krajowym koordynatorem w zakresie poszukiwania materiałów, półfabrykatów, wyrobów i elementów drewnianych i drewnopochodnych. W ramach programu rządowego zatytułowanego „Kompleksowy rozwój budownictwa mieszkaniowego” poznański instytut od dwóch lat zajmuje się m. in. poszukiwaniem nowych materiałów płytowych i prefabrykowanych elementów drewnopochodnych, przede wszystkim zaś opracowywaniem technologii płyt wiórowych.

Wobec znacznego niedoboru materiałów budowlanych, budownictwo coraz śmielej przechodzi na konstrukcje typu szkieletowego, które wymagają jednak wypełnienia specjalnym tworzywem izolacyjnym, wytłumiającym hałas oraz niepalnym i odpornym na działanie wilgoci i grzybów. Poszukiwanie takiego wypełniacza jest jednym z zadań postawionych przed poznańską placówką. Inne zadanie polega na adaptowaniu technologii wytwarzanych w Pol-

sce płyt wiórowych, z których produkuje się meble do potrzeb budownictwa. W Poznaniu opracowano recepturę specjalnego utwardzacza, którego stosowanie czyni płyty odporne przeciwko grzybom, zmodyfikowanej żywicę eliminującą wydzielenie się substancji szkodliwej dla zdrowia oraz technologię lekkich płyt wiórowych, które mogą być stosowane jako ściany działowe lub materiał izolacyjny.

Wśród licznego zestawu płyt i innych materiałów drewnopochodnych produkowanych w kraju, nadal brakuje tworzywa drzewnego odpornego na warunki atmosferyczne i równo cześnie niepalnego. Jego technologię na wzór „duripanelu” — płyty cementowo-wiórowej produkowanej przez jedną z firm zachodniemiejsko-szwajcarskich opracowuje się obecnie w poznańskim Instytucie. W próbach laboratoryjnych uzyskano dobre rezultaty i o-

becnie, po rozpoznaniu tajemnic technologii.

W Instytucie trwają również prace nad wzorowaną na kanadyjskiej płytą wiórową zastępującą sklejkę (uruchomienie produkcji tego tworzywa pozwoli rozwiązać problem pokrycia dachowego, produkcji podłóg, a nawet materiałów konstrukcyjnych) oraz nad metodami prefabrykacji ścian zewnętrznych i wewnętrznych z płyt wiórowych.

Wszystkie próby, prowadzone w Instytucie Technologii Drewna, zmierzają do opracowania takich metod i technologii, które pozwolą zastąpić tarcie materiałem drewnopochodnym, zmniejszyć zużycie drewna oraz wykorzystać materiał mało wartościowy i odpadowy. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają mieć nadzieję na wyeliminowanie odpadów, a więc pełne wykorzystanie przez przemysł drzewny otrzymywanego drewna. (Zr)

● zaopatrzenie mieszkańców poznańskich Winograd w warzywa („Komu się to opłaca”, „Głos” z 16 września br.);

● zaniechania na poznańskim Osiedlu im. E. Raczyńskiego („Pod dyktando usługodawców”, „Głos” z 24 października br.);

● jakość budowlanych robót wykonanych w nowej siedzibie Biura Projektów Kolejowych w Poznaniu („Nie szata zdobi”, „Głos” z 25 października br.).

Wszystkie te publikacje spowodowały zwołanie narady (zwyczaj nienowy, ale chyba coraz częściej spotykany) z udziałem przedstawicieli zainteresowanych instytucji i dziennikarza. Jak ocenić taką formę reagowania na krytykę?

Główną wadą tych narad był niedostatek precyzyjnych i definitywnych rozstrzygnięć. Oto wyniki kilkugodzinnej, chwilami burzliwej, dyskusji na temat SPRAWY I (zaopatrzenie w warzywa):

„Zarząd PSM (Poznańskiego Spółdzielni Mieszkaniowej — przyp. red.) zobowiązał się wskazać PGO (Państwowemu Gospodarstwu Ogrodniczemu — przyp. red.) Naramowice 2-3 pomieszczenia piwniczne, które po zaadaptowaniu służyć mogą jako sklepiki owocowo-warzywne...”

Jest to cyt z protokołu narady, konkretniej — jej podsumowania, w którym powtarzały się słowa „spodziewam się...”. Cóż, niektórzy mieszkańcy Winograd już od kilku lat spodziewają się, że nastąpi poprawa zaopatrzenia w warzywa.

Na naradzie w SPRAWIE II (zaniechania na Osiedlu im. E. Raczyńskiego) wicedyrektor Spółdzielni Mieszkaniowej „Jeżyce” poinformował o kilku konkretnych decyzjach (mogących częściowo rozwiązać problemy socjalno-bytowe mieszkańców), ale zostały one podjęte znacznie wcześniej. Natomiast na zebraniu przedstawicieli zainteresowanych instytucji składali deklaracje w rodzaju: „postaramy się to zrobić jeszcze w tym roku...”

Narada w SPRAWIE III (usterki budowlane w Biurze Projektów Kolejowych) po przebiegu, szczególnie burzliwym zakończyła się dwoma konkretnymi zapewnieniami dyrektora ZREMB-u (wykonawca): nastąpi wymiana okien działowych z usterkami oraz poprawi się ułożenie „Lentexu” na posadzках. Nie zdołano natomiast uzgodnić, kiedy wykonawca otrzyma ciepłą temperaturę 100 stopni, by mógł sprawdzić funkcjonowanie centralnego ogrzewania.

Narady zwoływane po krytycznych publikacjach w nik-

Narady reakcją na krytykę prasową

Nienowy ten zwyczaj ciekawy jest nadzwyczaj

W tym stopniu przyczyniają się do podejmowania decyzji, są natomiast swoistym przeglądem rezerw w zarządzaniu i organizacji pracy, a zwłaszcza we współdziałaniu.

Słuchając wystąpień niektórych uczestników narad, wspólnie od dłuższego czasu próbujących rozwiązywać te same problemy, odnosiło się wrażenie, że na tym zebraniu po raz pierwszy konfrontują oni swoje stanowiska. Wyniki były zaskakujące. Dyskusując nad SPRAWĄ I, przedstawiciel PSM stwierdził: „na wszystkich osiedlach dysponujemy pomieszczeniami na sklepiki”, a przedstawiciel PGO oświadczył: „PGO może dostarczyć ogórków i pomidorów w każdej ilości”. Po takich deklaracjach, z których wynikało, że są sklepy, jest co sprzedawać i jeszcze obie strony mają dobre intencje, można było tylko żałować, że te możliwości

nie zostały dotychczas wykorzystane, no i liczyć, iż wreszcie stanie się to faktem. Alifci po dalszym drażnieniu tematu okazało się, że PSM chce przydzielić kontrahentowi jedynie 2 lub 3 pomieszczenia na sklepiki, a PGO miewa tylko okresowo nadwyżki niektórych warzyw i jeszcze życzy sobie, by je odbierał han del swoim transportem. Wyjaśnić tę kwestię należało już kilka lat temu. Pozwoliłoby to co najmniej uniknąć złudzeń. Te ostatnie słowa wówczas, kiedy jeden partner niezbyt do kładnie wie, co robi drugi i jakie są jego możliwości. Taką sytuację, która torpeduje określenie skutecznych form współdziałania, rodzi m. in. tryb załatwiania spraw, sprawozdający się do wysyłania od czasu do czasu pism, na dodatek nie zawsze tam, gdzie trzeba. Przykłady ze SPRAWY II: Postulat mieszkańców doty-

czący oświetlenia ulicy — Spółdzielnia „Jeżyce” przekazała Zarządowi Dróg i Mostów. Ten odpowiedział, że oświetleniem zajmuje się Zakład Energetyczny — Poznań, Spółdzielnia uważa zaś, że skoro tak, to ZDiM powinien być ów postulat przekazać energetykom.

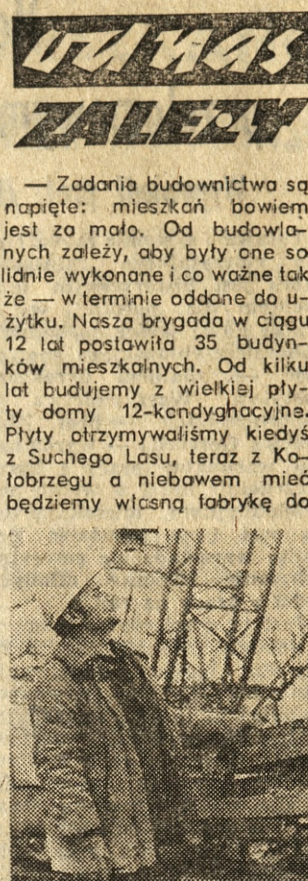
Dzieci, których rodzice nie pracowali w Poznańskim Kombinate Budowlanym w Suchym Lesie, nie mogli jeździć samochodem tego przedsiębiorstwa do przedszkola w Strzeszynie. Spółdzielnia skierowała w tej sprawie pismo do kombinatu. Odpowiedź nie nadeszła. Dopiero na naradzie przedstawiciel Kombinatu oświadczył, że pisma nie otrzymał, a sprawa jest łatwa do rozwiązania. Rzecz jedynie w tym, by dzieci ubezpieczyć.

Na naradzie w SPRAWIE III także powoływano się na pis-

mów. Każda fabryka to inna technologia. Musimy się jej szybko uczyć, opanowywać zmiany w budownictwie a nie rzadko podczas produkcji płyt. Wiele niespodzianek wynika także w trakcie roboty i na to trzeba być przygotowanym. Aby nie opóźnić budowy bloku wznoszonego przy ulicy Roosevelta w Pile, ponie waż nie nadeszły w porę dwa brakujące elementy, podjęliśmy się wykonać je we własnym zakresie. W ten sposób udało nam się zmontować dom o miesiąc przed terminem.

Od nas zależy pokonanie wielu nie przewidzianych trudności i taka organizacja pracy, która by eliminowała makSYMalnie ręczną pracę. Na przykład, gdy grunt pod fundament jest gliniasty, podsypanie go żwirem odbywa się ręcznie, bo wywrotki do środka nie wjadą. Ułożymy jednak dla nich drogę z betonowych płyt, żeby mogły dojechać. Jest z tym trochę pracy, ale jednak mniej niż przy posługiwaniu się spychaczami i łazkami do żwiru. Trzeba kalkulować, liczyć czas i siły. (zd)

Mówił: TADEUSZ BIEGUS
brzygadzista montażu w Pile
Przedsiębiorstwie Budowlanym w Pile.

Fot. — H. Kamza

Sandomierskie podziemia dla turystyki

W Sandomierzu dobiegają końca prace związane z udostępnieniem turystyce zalegających pod miastem podziemnych tuneli. Licząca 500 metrów długości trasa, przebiegająca na głębokości 15 metrów otrzymała atrakcyjny wystrój. M. in. jeden jej 30-metrowy odcinek otrzymał oryginalny wygląd chodnika kopalinowego obudowanego dębowymi stęplami, jako symbol przy pominający, iż Sandomierz uratowali górnicy, umacniając zapadające się średniowieczne labirynty piwnic i korytarzy. Wyjście z podziemnej trasy znajdować się będzie w piwnicach zabytkowego XIII-wiecznego ratusza, gdzie urządzono stylową winiarnię.

Podziemna sandomierska trasa turystyczna otwarta zostanie dla zwiedzających z początkiem grudnia br. (PAP)

Rodzina robotnicza — szkic do portretu

Jaka jest współczesna polska rodzina robotnicza? Na sformułowane w ten sposób pytanie trudno, oczywiście, jednoznacznie odpowiedzieć. Nie tylko dlatego, że w dziejach polskiej klasy robotniczej nigdy nie funkcjonował jeden ściśle określony model tej — jak to określają socjologowie — najmniejszej komórki społecznej. Również z tego powodu, że badania socjologiczne prowadzone są sporadycznie, przez niektóre placówki naukowe, nie zaś w wyniku realizacji ogólnopolskiego programu naukowego.

Nasza wiedza w tym zakresie uzupełnia w pewnym stopniu wydana ostatnio przez Instytut Wydawniczy CRZZ książka profesora Zbigniewa Tyszkę z Instytutu Socjologii UAM pt. „Rodziny robotnicze w Polsce — różnice i podobieństwa”. Przemianami i strukturą rodzin robotniczych autor interesuje się od dawna (opublikował m. in. „Przeobrażenia rodziny robotniczej w warunkach urozmysłowania i urbanizacji”, „Rodzina a zakład pracy”, „Socjologia rodziny”, „Struktura poznańskich rodzin robotniczych”), najnowsza zaś jego publikacja jest próbą podsumowania

dotychczasowych polskich badań socjologicznych nad rodziną robotniczą, stanowiąc jednocześnie wstępną syntezę rezultatów tych badań.

Biorąc za punkt wyjścia charakterystyczne — ekonomiczne i kulturalne podstawy życia rodzinnego, strukturę i funkcję rodzin oraz świadomość jej członków, autor przedstawia dwanaście kategorii rodzin robotniczych, cytując badania socjologiczne prowadzone również w Wielkopolsce, m. in. w Poznaniu i Koninie. Brak miejsca nie pozwala wymienić i pokrótce choćby omówić poszczególne kategorie, ograniczmy się więc do odnotowania, iż rodziny miejskie stają się coraz mniej instytucjonalne, zaś co raz bardziej egalitarne, oparte na przyjaźni i koleżeństwie współmałżonków.

Znaczną uwagę autor poświęca materialnym podstawom życia rodzinnego (z uwzględnieniem gospodarstwa rodzinnego), podstawom kultury (uwzględniając uczestnictwo w kulturze i styl życia), funkcjom pełnionym przez rodzinę, ideologię jej członków dotyczącej życia rodzinnego oraz miejsca małej (czyli dwupokłowej) rodziny w lokalnej mikrostrukturze społecznej. Pisząc o wartościach cenionych w środowiskach robotniczych Z. Tyszkę

na pierwszym miejscu wymienia pracę. „Dobry, ceniony zawód jest istotną przesłanką prestiżu „głowy rodziny” w rodzinnym i pozarodzinnym środowisku. Fakt ten szczególnie nie uwidacznia się w środowisku „starej” klasy „robotniczej”. Następnie polemizuje z obiegową opinią, że w „środowisku robotniczym” ceni się głównie dobre zarobki, natomiast rodzaj pracy, zawód i związana z nim pozycja społeczna — to sprawy drugorzędne”.

Jakkolwiek — przyznaje to zresztą sam autor — praca pt. „Rodziny robotnicze w Polsce” ma charakter syntetyczny, jej lektura umożliwia dostarczenie różnych przejawów funkcjonowania klasy robotniczej w społeczeństwie oraz za poznanie się z celami i dążeniami, warunkami i stylem życia, społecznymi powiązaniami i systemem uznawanych wartości. Z tego też powodu może się okazać pomocna w realizowaniu programów polityki socjalnej przez zakłady pracy i instytucje oraz w działalności organizacji partyjnych i związków zawodowych.

Z. R.

* Zbigniew Tyszkę: „Rodziny robotnicze w Polsce, różnice i podobieństwa”, Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1977, s. 212, cena zł 50.

ma i to wystosowane w sierpniu tego roku, a dotyczące próby sprawności instalacji centralnego ogrzewania. Skutki były mizerne: na początku listopada próba pozostawała jeszcze w sferze projektów.

Jeśli można tu mówić o działaniach, to tylko o pozornych, które niekiedy prowadzą do poważnych zaniedbań. Kiedy dyskutowano nad SPRAWĄ I, wyszło na jaw, że budowa kiosku przy ul. Dożynkowej trwa 4 lata. Natomiast uczestnicy narady w SPRAWIE III nagle stwierdzili, że od kilku dni nowy obiekt jest całkowicie dostępny dla osób postronnych. Wizja lokalna wykazała zaś, że fakt ten został wykorzystany przez amatorów cudzego mienia.

Czas spędzony na takich spotkaniach nie będzie czasem straconym jeżeli ich uczestnicy dokonają rzetelnej samokrytycznej oceny jakości swoich działań, w tym reagowania na krytykę prasową. Dojda wówczas do wniosku, że owe narady absorbują czas znacznej liczby ludzi, podczas gdy wiele spraw można i należy załatwić w cztery oczy lub telefonicznie, po czym powiadomić redakcję już o konkretnych decyzjach lub dokonaniach.

MICHAŁ LUCZAK

Rodem z Gniezna

Pierwszy szybkieżny
dźwig budowlany

Specjalnością zakładu w Gnieźnie poznańskiego Kombi natu Maszyn Budowlanych „Zremb” jest produkcja dźwigów budowlanych rozmaitych typów. Służą one do dostarczania materiałów na duże wysokości oraz do wykonywania ze wnętrznych prac budowlanych — np. tynkarskich. Dźwigi te cenione są na placach budowy w kraju i za granicą, (są eksportowane do kilkunastu państw).

Hale montażowe gnieźnieńskiego „Zrembu” opuścił ostatnio pierwszy dźwig nowego typu. Jest to dźwig towarowo-osobowy szybkieżny, którego główne zalety, to zwiększona prędkość podnoszenia i skrócenie operacji związanych z wydłużeniem zasięgu. Takich urządzeń nie produkuje się obecnie w żadnym z krajów RWPG.

Prototypowy dźwig od kilku dni przechodzi badania i próby. Seryjna jego produkcja (w dwóch wersjach — o udźwigu 1600 i 1000 kg) ma rozpocząć się w przyszłym roku. (bop)

U sąsiadów za Odrą

Pomoc państwa
dla młodych małżeństw

Do końca sierpnia br. 55 000 młodych małżeństw w NRD otrzymało nieoprocentowane kredyty w ramach pomocy państwa dla młodych ludzi rozpoczynających wspólne życie. W ciągu ostatnich pięciu lat młodym parom stajacym po raz pierwszy przed obliczem urzędnika stanu cywilnego przyznano 2,2 mld marek. Kredyty te spłaca się w ciągu ośmiu lat w ratach po 52 marki miesięcznie. Po urodzeniu pierwszego dziecka umarza się 1000 marek z ogólnego kredytu, po urodzeniu drugiego — dalsze 1500 marek, a po przyświeściu na świat trzeciego potomka — 2500 marek. (PAP)

Nowy system emerytalny
przełomowym momentem w polskim rolnictwie

Wypowiedź prof. Zbigniewa Gertycha — dyr. Instytutu Warzywnictwa

Ustawa o systemie zaopatrzenia emerytalnego rolników, która jest historycznym momentem dla polskiej wsi i wnosi nowe treści do sojuszu robotniczo-chłopskiego spowoduje — zdaniem dyrektora Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach — prof. Zbigniewa Gertycha — wyrównanie warunków pracy i bytu, szczególnie ludzi w wieku poprodukcyjnym, mieszkających na wsi i w miastach. Ponadto wprowadzenie emerytur zahamuje ucieczkę młodych ludzi z pracy na roli.

Jest to przełomowy moment w dziejach polskiej gospodarki, zapewni bowiem stabilizację silw rolniczej na wsi, przy czym stabilizacja ta jest szczególnie ważna dla produkcji warzywniczej. Obserwuje się bowiem ostatnio poważny odpływ ludzi w sile wieku z produkcji warzyw w gospodarce indywidualnej. Doprowadzało to w wielu rejonach kraju do zaniedbania produkcji w tym dziale rolnictwa.

System emerytur jest także ważnym czynnikiem ekonomicznym, który pozwoli na dalszą — w warunkach stabilizacji — specjalizację gospodarstw, na czym nam szczególnie zależy; pozwala bowiem na tworzenie mocnych ekonomicznie wysokotowarowych gospodarstw. Najbardziej i najbardziej dążyć do tego odczuć w gospodarstwach już specjalizujących się oraz u rolników będących blisko spełnienia kryteriów gospodarstwa specjalistycznego, a także u rolników intensywnie prowadzących produkcję.

Sadzę, że ustawa wywrze korzystny wpływ na produkcję warzyw w szklarniach.

Już teraz dochodzą do nas sygnały od rolników indywidualnych o podejmowaniu produkcji w szklarniach i tunelach foliowych.

Ustawa emerytalna dla rolników, która daje perspektywę spokojnej starości, powinna zachęcić do przeznaczania bieżących dochodów i zasobów

pieniężnych, znajdujących się w posiadaniu rolników także na unowocześnienie metod produkcji warzyw i owoców. Dla nas jest to szczególnie ważne w momencie przechodzenia na zmechanizowane sposoby produkcji warzyw oraz z uwagi na tworzenie w coraz większym stopniu większych, towarowych gospodarstw warzywniczych.

Dzięki postanowi duzych, wielkotowarowych gospodarstw wzrosnąć także kontraktacja oraz podaż warzyw na rynek przez cały rok. Otwarte zostaną możliwości większego eksportu.

Z pewnością system emerytalny zmieni klimat społeczny na wsi, jednocześnie przyczyni się do wzrostu produkcji. Emerytury dla rolników to także ogromny sukces w wyrównywaniu zapożnien społecznych polskiej wsi. Jest to ogromne osiągnięcie Polskiej Ludowej.

Notował
ZDZISŁAW IWANICKI

Z „Lasu” na eksport

Wyroby z plecionej wikliny

Coraz większą popularność zdobywają w świecie wyroby wytwarzane ręcznie, w tym — plecione z wikliny. Zakłady zajmujące się produkcją wikliniarską mają więc duże możliwości eksportowe. Dobrze wykorzystuje te szanse Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Produkcji Wikliniarskiej „Las”, które ma 7 zakładów produkcyjnych: w Nowym Tomysku, Zbąszczyźnie, Wolsztynie, Pyzdrach i Wierzbicach (Konin), Przysławie (Leszczynki), Łęgowie (Pile), Zatrudniają one ponad 800 osób; drugie tyle pracuje w chałupnictwie. Przedsiębiorstwo posiada 300 hektarów plantacji wikliny, w których, a także korzysta z upraw kontraktowanych.

Z wikliny produkuje się w wielkopolskim „Lesie” około 200 wyrobów: różnego rodzaju

mebli, stojaków do kwiatów i do gazet, koszy oraz drobniaków, jak tacki, koszyki do szklanek itp. W tym roku wprowadzono do produkcji 17 nowych wzorów, w tym zestawy meblowe z wikliny połączonej ze szkłem i tworzywem sztucznym.

Meble z wikliny, a także z importowanej trzciny rotango wej są głównym przedmiotem eksportu. Wysyła się je do RFN, Francji, Holandii. Za de wizy „Las” sprzedaje około 70 procent swojej produkcji, której wartość wyniesie w bieżącym roku 150 mln zł.

Również u nas od kilku lat wyroby z wikliny stały się popularne. „Las” zwiększa więc dostawy na rynek — w tym roku handel otrzyma wyrobów wikliniarskich za 3 mln zł więcej, niż zakłada plan. (gra)

Nowe polskie
porozumienie
z „Fiatem”

Wczoraj zostało podpisane w Rzymie porozumienie między PHZ „Polmot”, a koncernem „Fiat” w sprawie produkcji w Polsce w latach osiemdziesiątych nowej grupy silników samochodowych. Silniki o pojemności 1600, 1800 i 2000 ccm będą przeznaczone dla samochodów produkowanych przez FSO w Warszawie.

Obecne porozumienie z „Fiatem” stanowi kolejny strategiczny kontrakt z tą firmą, za pewniający nowoczesny silnik samochodom produkowanym w Polsce. Produkcja silnika rozpocznie się w latach, kiedy maszyn zakupione dla produkcji starego silnika 1300 i 1500 ccm, montowanego obecnie w „Polskich Fiatach” ulegną całkowitemu zużyciu. Nowa grupa silników odpowiada w pełni parametrom, jakie będą obowiązywać w latach osiemdziesiątych w zakresie hałasowości, zanieczyszczenia powietrza, zużycia paliwa. (PAP)

„Express-Lotek”

9, 29, 30, 42, 45

„Mały Lotek”

LOSOWANIE I

5, 25, 28, 30, 34

LOSOWANIE II

10, 13, 14, 27, 35

Końcówka band. 9647

„Duży Lotek” płaci

P.P. Totalizator Sportowy zawiadamia, że w zakładach Dużego Lotka z dnia 20 bm. stwierdzono:

Losowanie I — 4 roz. z 6 traf. — wygr. po 199.602 zł, 10 roz. z 5 traf. prem. — wygr. po 79.841 zł, 169 roz. z 5 traf. zwykły. — wygr. po ok. 6.000 zł, 5.587 roz. z 4 traf. — wygr. po 238 zł i 83.895 roz. z 3 traf. wygr. po 15 zł.

Losowanie II — 2 roz. z 6 traf. — wygr. po 455.664 zł, 152 roz. z 5 traf. — wygr. po ok. 11.500 zł, 5.360 roz. z 4 traf. — wygr. po 510 zł i 78.336 roz. z 3 traf. — wygr. po 46 zł.

Kto widział?

Osoby, które widziały, lub przebywały w towarzystwie Stanisława Błażejczyka, syna Czesława, zamieszkałego w Poznaniu, ul. Górczyńska 27 m. 8 w dniach od 10 do 23 października 1977 r. przoszone są o skontaktowanie się z Prokuraturą Wojsk Lotniczych w Poznaniu, ul. Kościuszki 42, osobicie lub telefonicznie pod nr 542-19, 542-21.

Rysopis Stanisława Błażejczyka: wzrost 185 cm, włosy jasnoblonde, krótko podstrzyżone, fizycznie dobrze zbudowany.

Wymieniony w dniach tych mógł chodzić ubrany w koszulkę polo koloru niebiesko-popielatego, spodnie koloru popielatego i półbuty koloru brązowego, względnie też w mundur wyjściowy żołnierza Wojsk Lotniczych, bez płaszcza. Mógł również mieć przy sobie niewielką paczkę z odzieżą, owiniętą białym papierem, albo teczkę koloru ciemnego. (na)

Sport-sport

Puchar Świata

Polscy siatkarze w finale

W drugim meczu półfinałowym Pucharu Świata polscy siatkarze pokonali w Hiroshimie zespół Brazylii 3:1 (15:4, 15:0, 9:15, 15:9). Zwycięstwem tym Polacy zapewnił sobie już udział w finale Pucharu Świata bez względu na wynik ostatniego spotkania półfinałowego z ZSRR. Drugim zespołem, który wywalczył awans z półfinału „B” jest reprezentacja ZSRR, która wygrała z drużyną Bułgarii 3:1 (9:15, 15:3, 15:11, 15:5).

W półfinale „A” Kuba pokonała ChRL 3:1 (15:13, 13:15, 15:13, 15:12), a Japonia wygrała z Koreą 3:1 (15:11, 8:15, 15:6, 15:10).

Wczorajsze pojedynki wyłoniły już czwórkę finalistów trzeciej edycji Pucharu Świata. Finał, który rozpoczyna się 27 bm. w Tokio będzie powtórzeniem Montealeu — wezmą w nim udział drużyny Polski, ZSRR, Kuby i Japonii. Te cztery zespoły odniosły w półfinałach dwa zwycięstwa — trzeci dzień gier półfinałowych zadecyduje już tylko o kolejności miejsc w grupach.

Finał rozgrywany będzie systemem „każdy z każdym” a więc ewentualna porażka Polaków w półfinałowym meczu z ZSRR nie przesądza jeszcze o kolejności miejsc w finale (PAP)

MP w skokach na batucie

Najlepsi akrobaci wystąpią w Poznaniu

Nie lada emocje czekają sympatyków akrobatyki sportowej, którzy w najbliższą sobotę i niedzielę będą mogli oglądać w Poznaniu najlepszych akrobatów walizujących o tytuły mistrzów Polski w skokach indywidualnych i synchronicznych w grupie kobiet i mężczyzn. Swoje udział w zawodach 69 zawodników i zawodniczek z 11 klubów Polski. 27 akrobatów rywalizować będzie ze sobą w klasie mistrzowskiej, pozostali w klasie I. Z sobotnich eliminacji do niedzielnych finałów awansuje po sześciu najlepszych zespołów i zawodników. Należy dodać, że wyniki w tej dyscyplinie będą rzutowały na punktację ogólną mistrzostw, których ostatnią część (skoki akrobatyczne, dwójki oraz piramidy) odbędą się w dniach 2-4 grudnia br. w Bydgoszczy. W poznanych mistrzostwach Polski w zawodach w skokach indywidualnych i synchronicznych w grupie kobiet i mężczyzn.

Jak zapowiedział na konferencji prasowej trener zespołu mgr Józef Ślusarek do najsilniejszych punktów jego drużyny należą:

powinni Roman Gruszkiewicz, który bronić będzie tytułu mistrza Polski w skokach indywidualnych. Ten sam zawodnik wraz z Markiem Zielińskim walczą o powtórzenie zdobycia tytułu mistrzowskiego w skokach synchronicznych. Wśród par obywatelskich na powtórzenie ubiegłorocznego sukcesu ma aktualną mistrzyni Polski Halina Wiśniewska. Ta sama zawodniczka z 17-letnią uzdolnioną Małgorzatą Wrońską bronić będzie tytułu mistrzowskiego w skokach synchronicznych.

Najgroźniejszymi rywalami poznanskich akademików w walce o mistrzowski tytuł będą zapewne wielokrotni mistrz Polski Bogusław Porycki z warszawskiego Pałacu Młodzieży, nie bez szans na sukces będzie Andrzej Jemioła — mistrz Polski juniorów ze Stali Rzeszów oraz Janusz Podęzwa — mistrz Spartakiadu w skokach synchronicznych z Kuźni Jawor. Wśród kobiet liczyć powinna się Katarzyna Małkiewicz z Pałacu Młodzieży.

Zawody, których organizatorem jest warszawski Centralny Ośrodek Sportowy odbędą się na sali WOSIR-u przy ul. Chwiałkowskiego 34 w sobotę od 11 do 17 — eliminacje oraz w niedzielę od 10 do 14 — finały. (kar)

Olimpia — Metalist 0:2 (0:0)

Zasłużone zwycięstwo
piłkarzy z Charkowa

W towarzyskim spotkaniu piłkarskim jedna z drużyn z Ukrainy — Olimpia przegrała na własnym boisku z drużyną Metalist Charków 0:2 (0:0).

Po niedawnym bezbramkowym remisie z rezerwami Lecha piłkarze II-ligowego Metalista rozegrali swoje drugie spotkanie tym razem z piłkarzami Olimpii. Nie było to emocjonujące widowisko. Goście w przekroju całego meczu byli zespołem wyraźnie lepszym. Drużyna trenera Samolejczyka robiła wrażenie zmęczonych rozgrywkami mistrzowskimi. Niemniej nie tłumaczyło to przegranej jego zespołu, który zagrał kolejny słaby mecz. Korzystnie natomiast zaprezentowali się piłkarze z Charkowa, którzy byli kolektywem bardziej

rozumiejącym się i potrafiącym grać bardziej urozmaiconą piłkę. Byli oni przy tym szybsi od swoich przeciwników i bardziej zdecydowani w poczynaniach ofensywnych. W zespole tym wyróżnił się w pierwszej połowie gry dobry technicznie napastnik Dick Tajew, zdecydowany w grze stoper Kosolow oraz wprowadzony po przerwie młody Lipka, do bicia dwóch bramek w 59 i 64 min. gry. Nie bez winy była tutaj obrona gospodarzy, która pozwoliła przeciwnikom na swobodne rozgrywanie piłki w obrębie pola karnego. Zwycięstwo gości w tym meczu było zasłużone a wynik odzwierciedla przewagę jaką posiadali na boisku w tym meczu. (kar)

Wyniki III rundy
Pucharu UEFA

Wczoraj rozegrano pierwsze mecze III rundy piłkarskiego Pucharu UEFA. Oto uzyskane wyniki:

Aston Villa — Atletico Bilbao 2:0 (1:0).
PSV Eindhoven — Eintracht Brunszwik 2:0 (0:0).
Eintracht Frankfurt — Bayern Monachium 4:0 (2:0).
FC Magdeburg — RC Lens 4:0 (2:0).
Dynamo Tbilisi — Grasshoppers Zurych 1:0 (1:0).
Carl Zeiss Jena — Standard Liege 2:0 (1:0).
Bastia — AC Torino 2:1 (1:1).
Ipswich Town — CF Barcelona 3:0 (1:0).

I liga piłkarska

Śląsk — Widzew 3:1

W rozgrywkach we Wrocławiu zaległym spotkaniu I ligi piłkarskiej Śląsk Wrocław wygrał z Widzewem Łódź 3:1 (1:1). Bramki zdobyli dla Śląska — M. Oleśiak — 2 (13 i 83 min.) oraz J. Erlich (54 min), dla Widzewa — R. Kowalewski (17 min.).

Dzięki zwycięstwu nad Widzewem, mistrz Polski — Śląsk Wrocław awansował na 6 miejsce w tabeli. (PAP)

Lekkoatleci AZS podsumowali sezon

Lekkoatleci dość dawno już zakończyli sezon startów na otwartych obiektach, a teraz przygotowują się do imprez rozgrywanych w halach. W Poznaniu najsilniejszą sekcję lekkoatletyczną ma AZS co potwierdziły wyniki rozgrywek ligowych.

Zawodnicy, trenerzy i działacze tej sekcji uczestniczyli ostatnio w tradycyjnej imprezie, na której podsumowali swoje osiągnięcia w zakończonym sezonie. Obecnie na spotkaniu byli również prezes Wojewódzkiej Federacji Sportu w Poznaniu — Tadeusz Piątek oraz prezes AZS — prof. dr Mieczysław Wójcicki.

Do największych sukcesów lekkoatletów AZS w tym sezonie za liczyć należy brązowy medal E. Witkowskiej zdobyty na Uniwersjady w Sofii, występy w Pucharze Europy J. Januchty oraz złote medale P. Rądlawskiego i M. Hoffy na spartakiadzie młodzieży w Ło-

Automatyka dla potrzeb przemysłów Polski i NRD

Korzystną dla obu stron współpracę w dziedzinie automatyki nawiązały przemysły Polski i NRD już przed 10 laty. Wiele przedsiębiorstw obu krajów łączy obecnie bezpośrednie kontakty w trakcie których wykorzystuje się wzajemne doświadczenia i możliwości produkcyjno-eksportowe obu kontrahentów. Nasz zachodni sąsiad dostarcza wysokiej jakości maszyny biurowe, urządzenia peryferyjne do przygotowywania danych oraz elementy automatyki, produkowane w ramach specjalizacji i umów kooperacyjnych. Polska zaś montuje gotowe obiekty dla potrzeb przemysłu i rolnictwa NRD.

Przykładem może być realizowana od lat współpraca między przedsiębiorstwem automatyki przemysłowej „MERAPNEFAL” w Falenicy, a Zakładami im. Waltera Ul-

brichta w Leuna. W wyniku tej kooperacji zakład falenicki dostarczał już na potrzeby przemysłu NRD ponad 40 obiektów kompletnej automatyki, a 28 dalszych przekazanych zostanie do końca 1980 roku. Do najważniejszych odbiorców urządzeń polskich należą — poza kombinatem w Leuna — zakłady w Piesteritz, Bitterfeld, Wolfen, Buna i Rosenthal.

Projektowaniem i instalacją naszych urządzeń automatyki przemysłowej w NRD zajmują się ponadto dwa inne zakłady: „MERA-ELWRO” z Wrocławia (automatyka dla przemysłu papierniczego) oraz „MERA-ZAP-MONT” w Poznaniu (automatyka dla rolnictwa). Ten ostatni zakład za pośrednictwem „Metronexu” zamontował urządzenia automatyki w przeszło 100 gospodarstwach rolnobudowlanych

o stanowiskach od 1.000 do 4.500 sztuk bydła. Automatyka obejmuje w nich wszelkie procesy żywienia i obsługi bydła, udaju mleka.

Rozwija się też współpraca w produkcji i instalacji aparatury elektronicznej. W przemyśle NRD pracuje już ponad 40 komputerów „Odra” produkcji wrocławskich zakładów „MERA-ELWRO”. Polskie systemy komputerowe znajdują zastosowanie w przemyśle okrętowym, w geologii, w medycynie, w przemyśle ceramicznym. Wykorzystuje się je również w sterowaniu procesami planowania i produkcji zakładu Karla Zeiss w Jenie. Polski komputer użyty był do prac obliczeniowych przy konstrukcji budowanej tu multispektralnej kamery, zaistniała później na pokładzie na dzieckiem statku kosmicznego „Salut 22”. (PAP)

Bartłomiej Golka — „Prasa w USA”, PWN, s. 304, zł 40.

„Antologia literatury hiszpańskiej X—XV w.” — Antologia de la Literatura Espanola. Siglos X—XV — opracowali Grażyna Grudzińska i Małgorzata Jurkiewicz-Galińska; książka w języku hiszpańskim. PWN, s. 172, zł 20.

H. Jabłońska-Drozdowska, K. Krajewska — „Technologia chemiczna dla ZSZ”, wyd. IV. WSIP, s. 461 zł 44.

Janusz Białobrzęski — „Obywatela a podatki. Vademecum podatnika”, wyd. II zaktualizowane na 31. VIII 1977. Wyd. Prawnicze, s. 116, zł 28.

Tadeusz Drankowski, Olgierd Czerner — „Wrocław z lotu ptaka”. Album ze 109 zdjęciami. Ossolineum, zł 180.

„Krosno” — plan miasta. Wyd. Kartograficzne, zł 12.

HUMOR I SATYRA

POLSKA
KSIĄŻKAMI

„Europa południowa — część wschodnia. Mapa samochodowa”. Wyd. Kart., zł 30.

„Plan Koszalina”. Wyd. Kart., zł 12.

Vytautas Bubnys — „Trzy dni w sierpniu”. Czyt., s. 317, zł 32.

Krystyna Siesicka — „Jeziorko osobliwości”, wyd. IV. LSW, s. 239, zł 23.

Irving Stone — „W imieniu obrony”, wyd. III. KIW s. 697, zł 60.

Stefan Skwarek — „Na wysuniętych posterunkach. W walce o władzę ludową na Kielecczyźnie (1944—1954)”, KIW, s. 575, zł 90.

ZAKŁAD DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W POZNANIU
Wojewódzki Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Pile,
ul. J. Krasickiego 2, telefon 46-85, wewn. 19

PROWADZI W OŚRODKACH KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
na terenie województwa pilskiego

KURSY Z WOLNEGO NABORU i NA ZLECENIA przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych:

- wyuczające od podstaw zawodu spawacza gazowego i elektrycznego oraz kursy specjalistyczne;
- przygotowujące do egzaminów kwalifikacyjnych na tytuł wykwalifikowanego w zawodzie, czeladnika i mistrza;
- doskonalenia zawodowego w różnych zawodach oraz bhp I, II i III stopnia;
- przekwalifikowania zawodowego w różnych branżach;
- przysposobienia zawodowego w zawodach budowlanych i mechanicznych;
- palaczy centr. ogrzewania i kotłów wysokoprężnych, obsługi wózków akumulatorowych i spalinowych, dźwigów, dźwignic, suwnic i elektrowciągów;
- inne według potrzeb i na zlecenie zakładów pracy;
- dla potrzeb własnych: dziewiarskie, kroju i szycia, gotowania i inne.

ZGŁOSZENIA na powyższe rodzaje kursów przyjmuje Wojewódzki Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Pile oraz Ośrodki i Punkty Terenowe:

- **CHODZIEŻ** — Zespół Szkół Zawodowych —
ul. A. Zawadzkiego nr 1 — telefon 200-69;
- **CZARNKÓW** — Zespół Szkół Zawodowych —
ul. Chodzieska nr 11 — telefon 23-27;
- **JASTROWIE** — Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa —
ul. 1 Maja nr 2 — telefon 198;
- **PILA** — Zespół Szkół Mechanicznych —
ul. J. Krasickiego nr 2 — telefon 46-80;
— Zespół Szkół Zawodowych — ul. Teatralna nr 1 — telefon 22-67;
- **TRZCIANKA** — Zespół Szkół Zawodowych —
ul. Sienkiewicza nr 4/7 — telefon 287;
- **WAŁCZ** — Szkoła Podstawowa nr 1 — ul. Robotnicza nr 23 — telefon 28-05;
— Zespół Szkół Zawodowych — ul. Buczka nr 15 — telefon 27-38;
- **WĄGROWIEC** — Zespół Szkół Zawodowych, ul. Kcyńska 48, telefon 201-08;
— Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Krótka nr 4, telefon 21-221;
- **WIELEŃ** n. Notecią — Zbioreczna Szkoła Gminna, ul. Szkolna 4, telefon 56;
- **WYRZYK** — Zbioreczna Szkoła Gminna, ul. Parkowa nr 8, telefon 36-26-55;
- **ZŁOTÓW** — Liceum Ekonomiczne — plac Wolności nr 1 — telefon 24-71;
— Zespół Szkół Zawodowych — ul. Norwida nr 6, telefon 30-41.

4208-K1

UWAGA!

MIESZKAŃCY

Osiedla Warszawskiego i okolic!

INFORMUJEMY, ŻE

W NASZYM ZAKŁADZIE NR 71
przy ul. Tomickiego 14 (Komandoria)

NASTĄPIŁA ZMIANA PERSONELU,

GWARANTUJEMY SOLIDNĄ i FACHOWĄ OBSŁUGĘ.

Usługi świadczy personel o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

ZAPRASZAMY!

Zakład czynny w godzinach od 8 — 18.

Wojewódzka Spółdzielnia Pracy Fryzjersko - Kosmetyczna w Poznaniu
ul. Garbary nr 64. 4164-K1

Pomoc domowa, potrzebna. Os. Manifestu Lipcowego 89 m. 2, po godz. 16. 40423g

Zatrudnię krawcową. Telefon 66-50-81. 40394g

Chalupnictwo, przyjmę (tęże) w metalu lub inne prace ślusarskie. Oferty — „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 40384g.

Przyjmę każdą pracę chałupniczą. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 40296g.

Nauka

Tańców towarzyskich — wyucza Adela Szczurkówna, Poznań, al. Marcinkowskiego 2a, parter. 39615g

Udzielam korepetycji matematyki. Król, Grunwaldzka 57 A m. 1. 40229g

Mgr germanistyki, udziela lekcji, konwersatoria. Tel. 20-10-37 — Królaski. 40294g

Kupno

Butle gazową propan - butan — kupię. Tel. 67-38-70. 40221g

Sprzedaż

Kożuch damski — sprzedam. Os. Jagiellońskie 6 m. 17, tel. 717-47 po godz. 16. 41926g

Przyjęcie samochodowo-ciągnikową 3,5 tony sprzedam. Tel. 20-04-25. 40619g

Z powodu wyjazdu, sprzedam garderoby damskiej zagranicznej, długich sukien nowych i używanych. Radosna 32. 41598g

Przyjęcie campingową — nadającą się nawet do Flata 126p — sprzedam. Tel. 32-18-68, po godz. 16. 41687gpr

Samochody

Warszawę combi sprzedam. Poznań, Pałucka 28, po godz. 18. 40557g

Skodę 1000 MB — sprzedam. Poznań, Inowrocławska 25. 41854g

Syrenę nową — sprzedam. Tel. 20-04-63. 41883g

Sprzedam Wolkę M-21, rok 1968. Tel. 741-17, godz. 16-19. 41952g

Szlifowanie cylindrów samochodowych, wałów korbowych, dorabianie tłoków — wykonuje warsztat Poznań, Grodzka 24, Malinowski. Silniki Warszawy, Polskiego Flata — w jednym dniu. 39047g

Kontrola i regulacja kątów, zbieranie kół przednich, przyrządami optycznymi. Warsztat Mechaniki Pojazdowej, Siwecki, ul. Rakoniewicka. 41396g

Lokale

Wynajmę uczyć się po kół z wygodami. Oferty „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 41380g.

Różne

Wypożyczalnia eleganckiej garderoby ślubnej. Poznań, Paderewskiego 1, Ciesielska. 39794g

Przyjmuję zamówienia na 1978 rok — na parkiet, mozaikę i boazerię z mo drzewia, świerku i inne. Zomer, Witkowo, Dworcowa 7, tel. 218, godz. 15-17. 40729g

Cyklinowanie. Tel. 20-47-00 — Łagodzki. 40827g

Przeprowadzki, przewóz mebli. Tel. 33-35-32, Kufel. 40475g

Koldry z pierzyn przebiłam. termin 10 dni. Smoczyńska, Poznań, ul. Kwiatowa 8. 40393g

Pracownicy poszukiwani

PALACZA C. O., pół etatu — na kotły EK-4 wodne — przyjmie

Poznańskie Wydawnictwo Prasowe, Poznań, ul. Grunwaldzka 19 p. 22. 70-B

Zakłady Sprzętu Grzejnego „Predom-Wromet” we Wronkach, ul. Mickiewicza 52 — przyjmą do pracy pracowników wykwalifikowanych oraz niewykwalifikowanych do przyuczenia w zawodach:

- tlozczarz,
- tokarz automatów,
- zgrzewacz punktowy,
- palacz c.o.,
- galwanizer,
- monter kuchni gazowych.

Wynagrodzenie według obowiązującego taryfikatora dla pracowników przemysłu maszynowego.

Zgłoszenia przyjmuje Dział Kadr i Szkolenia Zawodowego ZSG „Predom-Wromet”, Wronki, ul. Mickiewicza 52, telefon 110, wewn. 20. 2682-K2

W dniu 20 listopada 1977 r. zmarł nasz serdeczny kolega, zawodnik, wybitny działacz w sporcie samochodowym

HENRYK RUCIŃSKI

„Zasłużony Mistrz Sportu”.

Pogrzeb odbędzie się w dniu 26. XI. 1977 r. o godz. 12.50 na cmentarzu junikowskim.

Rodzinie Zmarłego serdeczne wyrazy współczucia składają

Komisja Sportowa i zawodnicy
Automobilklubu Wielkopolskiego.

3850-K3

† Dnia 19 listopada 1977 r. zginął śmiercią tragiczną w Rabce, mój najdroższy mąż, trojski ojciec, ukochany brat, wujek i szwagier, sp.

NARCYZ KOSTAŃSKI

metariusz w Zakopanem.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 25 bm. o godzinie 14.30 na cmentarzu w Kościelnie.

W głębokim żalu pograżona
żona z synem i rodziną

Zakopane, Kościelne. 42038g

S. + P.

ELŻBIETA PACZKOWSKA

zasnęła w Bogu przeżywszy lat 69, dnia 18 listopada 1977 roku, nasza najdroższa siostra, ciocia, kuzynka i szwagierka.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 25 bm. o godzinie 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pograżona
RODZINA

Ul. Sielska 23a m. 3. 3861-U3

† Dnia 21 listopada 1977 r. zmarł śmiercią tragiczną, przeżywszy lat 50, sp.

ALEKSANDER HOEDT

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 25 bm. o godzinie 11.10 na cmentarzu górczyńskim.

Brat z rodziną

42030g

† Dnia 22 listopada 1977 roku zmarł, sp.

BOGDAN JACHIMSKI

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 25 bm. o godzinie 13 na cmentarzu miłostowskim.

Żona z synem i rodziną

Ul. Jesienna 17 m. 8. 3865-U3

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 20 listopada 1977 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz najdroższy ojciec, nigdy niezapomniany brat, szwagier, zięć, stryj, wujek, teść, dziadek i kuzyn, sp.

HENRYK RUCIŃSKI

Msza św. odprawiona zostanie w sobotę, 26 bm. o godz. 8.30 w kościele OO Franciszkanów na Wzgórzu Przemysław, pogrzeb tego samego dnia o godz. 12.50 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona

żona z dziećmi i rodziną

Ul. Majakowskiego 189. 41960g

W dniu 20 listopada 1977 roku zmarła

AGATA WIECZOROWSKA

emerytowana długoletnia pracownica
byłego Banku Rolnego w Poznaniu.

Cześć Jej pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w dniu 25 listopada 1977 roku o godz. 14.15 na cmentarzu junikowskim.

Dyrekcja — Rada Zakładowa — pracownicy
Oddziału Wojewódzkiego
Banku Gospodarki Żywnościowej w Poznaniu.

41958g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 22 listopada 1977 roku przeżywszy lat 42, zmarł mój ukochany mąż, nasz drogi ojciec, teść, dziadek, zięć i szwagier, człowiek o wielkim sercu

ROMAN SZYMAŃSKI

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 26 bm. o godz. 13.35 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona

żona z rodziną

Ul. Drużbackiej 3 m. 2. 3862-U3

† W dniu 22 listopada 1977 roku po długich i ciężkich cierpieniach w 78 roku życia przestało bić najczulsze serce naszej ukochanej matki, babci i prababci. Odszedł od nas szlachetny i troskliwy człowiek — najdroższy i najwspanialszy nasz przyjaciel, sp.

PELAGIA KRZYŻAŃSKA

z domu Nawrocka

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 26 bm. o godzinie 10.15 na cmentarzu junikowskim.

Pozostają w nieutulonym bólu

dzieci z rodzinami

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Ul. Sikorskiego 9 m. 24. 3887-U3

† Dnia 22 listopada 1977 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany, przedobry ojciec, brat, teść, dziadek, pradiadek, szwagier, stryj i wujek, sp.

KAZIMIERZ ŻNIŃSKI

podpułkownik w st. spoczynku,
powstaniec wielkopolski,
uczestnik kampanii wrześniowej.

odznaczony Krzyżem Waleczności i Medalem V kl. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Wielkopolskim Krzyżem Powstańców i innymi odznaczeniami bojowymi i honorowymi.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 25 bm. o godzinie 15.25 na cmentarzu junikowskim.

Z głębokim smutkiem zawiadamia

RODZINA

Ul. Grunwaldzka 33 A m. 8. 42047g

† Dnia 21 listopada 1977 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana mama, przeżywszy lat 92, sp.

KATARZYNA FREDRICH

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 25 bm. o godzinie 15.30 na cmentarzu na Starolecie.

Strapiona

RODZINA

Ul. Antoniego 52 m. 3. 41916g

† Dnia 21 listopada 1977 r. zmarła po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza droga ciocia, bratowa, chrzestna i dobry przyjaciel, przeżywszy lat 71, sp.

CECYLIA PRZEWOŻNA

z domu Makus

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 26 bm. o godzinie 9.40 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pograżeni

rodzina i najbliżsi przyjaciele

Ul. Lampęgo 8. 3859-U3

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 19 listopada 1977 roku zmarł po długich i ciężkich cierpieniach przeżywszy lat 87 mój ukochany mąż, nasz drogi ojciec, teść i dziadek, sp.

JÓZEF ŻYTKOWIAK

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 26 bm. o godzinie 7.55 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pograżona

żona z dziećmi i rodziną

Ul. Wyszyńska 145 m. 1. 3863-U3

† Dnia 22 listopada 1977 r. zmarła po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona Sakramentami św., przeżywszy lat 68 moja najdroższa żona, ukochana matka, teściowa i babcia, sp.

MAGDALENA GRABIA

z domu Solecka

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 26 bm. o godzinie 11.30 na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pograżony

mąż z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

Ul. Głogowska 175 m. 16. 42004g

S. + P.

z Chowańskich

ZOFIA BOREYSZYNA

zasnęła w Bogu w dniu 21 listopada 1977 roku, przeżywszy lat 81.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 24 bm. o godz. 12 na cmentarzu przy ul. Lutyńskiej.

o czym zawiadamiają

PRZYJACIELE

41899g

LISTOPAD
24
Czwartek

Flory,
Jana

Słońce: 7.28-15.50

TEATR

OPERA — g. 19 „Don Carlos”.
MUZYCZNY — g. 19 „Wesele
Fonsia”.
POLSKI — g. 19 „Marzyciele”.
NOWY — g. 19 „Gdyby przyleciał ptak...”.
LALKI I AKTORA — g. 17 „Ty-moteusz”.

KINA

KDF MUZA — g. 10, 12.30 „Od siedmiu wzwyż” (USA 18 l.).
15.30, 17.45 20 „Fajszywy krol” (ang. 18 l.).
KDF PALACOWE — g. 15 „Kochaj albo rzuć” (pol. b.o.).
17.30, 20 „Trochę miłości” (szwedz. 18 l.).
APOLLO — g. 10, 12.30, 15, 17.30, 20 „Asy przestworzy” (ang.-fr. 15 l.).
BAŁTYK — g. 10, 12.30, 15.30, 18 „Diabli mnie biorą” (fr. 12 l.).
20 „Maratonczyk” (USA 18 l.).
GONG — g. 14.30, 16 „Konik Garbusek” (radz. b.o.).
18, 20.15 „Kochaj albo rzuć” (pol. b.o.).
GRUNWALD — g. 16.30, 19 „Gorące polowanie” (jap. 15 l.).
GWIAZDA — g. 10.30, 13, 15.30, 18 „Mistrz rewolweru” (USA 15 l.).
19 „Albatros” (fr. 15 l.).
MALTA — g. 19 DFK „Malta” s. zamkn.).
MINIATURA — g. 15.30 „Baśń o czarze Saltanie” (radz. b.o.).
17 „Cichy Don” cz. I i II (radz. 15 l.).
OLIMPIA — g. 20 „Szósty lipca” (radz. b.o.).
PANCERNIAK — g. 17, 19.30 „Intryga rodzinna” (USA 15 l.).
RIALTO — g. 10, 12, 14, 16 „Cenny depozyt” (fr. 12 l.).
18, 20 „Szkarłatny pirat” (USA 15 l.).
RUSALKA (Swarzędz) — g. 15, 17, 19.30 „Jak zranił ptaki” (radz. 15 l.).
TĘCZA — g. 15.30, 17.30 — s. zamkn.).
19.30 „Niezwykłe przygody Włochów w Rosji” (radz. b.o.).
WARTA — g. 10, 12, 14, 20 „Pocałunki z Hongkongu” (fr. 12 l.).
16, 18 „Okrągły tydzień” (pol. 15 l.).

WCZASOWICZ (Puszczykowo) — g. 14.45, 16.45, 18.45 „Upadek czarnego konsula” (radz. b.o.).
WILDA — g. 10, 12.30, 15, 18 „Szał” (ang. 18 l.).
20.15 „Nie-winne” (wl. 18 l.).
WRZOS (Mosina) — g. 17, 19.15 „Trudny jest tylko pierwszy krok” (radz. b.o.).
FOTOPLASTIKON — g. 13-18 „Kaukaz”.

ZOO — ul. Krańcowa 1 ul. Zwierzyniecka od g. 9 do zmroku.

DYZURY

SZPITAL: internia, chirurgia, okulistyka, laryngologia, neurologia — ul. Lutycka; chirurgia dziecięca — ul. Krzywosławska 7.
Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu: ul. Chelmonskiego 20 — tel. 66-00-66; nagłe zachorowania w domu, porady lekarskie, tel. 637-35; wypadki uliczne i w miejscach publicznych — tel. 999.
Podstacje: ul. Bukowa 1, tel. 32-12-61; Osiedle Piastowskie 16, tel. 722-24; ul. Ugory, tel. 203-431; ul. Kościuski 103, tel. 544-55; Luboń, tel. 120-399; Swarzędz, tel. 369 i 544-44.
Centralny Ośrodek Informacji Poznański Służby Zdrowia czynny codziennie g. 7-22, tel. 938.
Telefon Zaufania — 988 czynny całą dobę, ul. Marcinowska 7; dyskurują lekarz psychiatrę, wgl. psycholog. Porady prawne, glosnie z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego, leczenia odwykowego i chorób społecznych, tel. 522-51.
Apteki tylko dyżury nocne: Dąbrowskiego 140/142, Główna 92, Pzierskiego 349, Mickiewicza 22, Kórnicka 24, Słowiańska, Starelec-ka 1, Głogowska 107/109, ul. Powstańców Wlkp. 2 (cała dobę).

RADIO

PROGRAM I: 8.10 Estrada przy-
jaźni; 9.05 Dla kl. III i IV (jęz. pol-
ski); „Drewniany ptak” (śluch.);
9.25 Muz. ludowa; 10.08 Tance daw-
nej Warszawy; 10.30 Niezapomnia-
ne stronie „Czarne skrzydła”
frag. pow.; 10.40 Pianiści jazzowi;
11.15 VII Międzynarodowy Konkurs
Skrzypkowy im. H. Wieniawskiego;
12.25 Szczecin na muz. antenie;
13.00 U przyjaciół; 13.05 600 se-
kund z duetem „Ada i Korda”;
13.15 Konc. żywe; 13.35 Spotkanie
z folklorem; 14.00 Studio Gama;
14.20 Studio Relaks; 14.25 Studio
Gama ed.; 15.05 List z Polski; 15.10
Studio Gama ed.; 15.30 Człowiek i
środowisko — gawęda; 15.35 Stu-
dio Gama ed.; 16.00 Tu Jedynka;
17.30 Radiokurier; 18.00 Tu Jedyn-
ka ed.; 18.33 Przebieg z inter-
sudi; 19.15 Twórcy radzieckiej pio-
senki — M. Tawierdijew; 19.40
Jan Ptaszyn-Wróblewski przedsta-
wia; 20.05 NURT „Funkcje nau-
czania początkowej” dr. M. Rad-
wiłowicz; 20.05 VII Międzynarod-
wy Konkurs Skrzypkowy im. H.
Wieniawskiego; 21.15 Konc. żywe;
21.50 O zdrowiu, dla zdrowia; 22.23
Przebieg bez słów; 22.30 Reportaż
na zamówienie; 22.45 Mini-recital
S. Przybylskiej; 23.15 Konc. żywe
od Polonii zagranicznej dla rodzin
w kraju.
WIADOMOŚCI: 0.01, 1, 2, 3, 4,
5, 8, 9, 10, 12.05, 15, 19, 20, 21, 22, 23.
Program II: 8.00 Tu Jedynka;
9.30 Muzycanci ludowi z Podlasia;
9.40 Tu Radio Moskwa; 10.00 Kro-
nika kulturalna; 10.15 Wiersze
Sokrata Janowicza; 10.25 R. Strauss
— „Ucieszenie figle Dyla Sowiz-
drzała” poemat symf. op. 8; 10.40
Nie ma marginesu; 11.09 Recital pia-
nisty A. Woronickiego; 11.35 Od
Tatr do Bałtyku; 11.45 Poradnia
Rodzinna; 12.05 Czas dobrych go-
spodarzy; 12.25 Pow. miesięca frag-
ment pow. D. Mihailewicz „Kie-
dy kwitła tykwy”; 12.45 Rytm i
melodie świata; 13.20 Muz. upomi-

Funkcjonalne osiedla i nowoczesny przemysł

Grunwaldzkie przeobrażenia

Długo Grunwald był dzielnicą wyłącznie mieszkaniową. W ostatnich latach, może nawet niepostrzeżenie dla niektórych mieszkańców — a jest ich ponad 150 000 — przeobraził się w dzielnicę mieszkaniowo-przemysłową. Między innymi w rejonie ulic Grunwaldzkiej i Bułgarskiej oraz na peryferiach wyrosły nowe zakłady. Obecnie razem ze spółdzielniami pracy jest ich blisko 30. Zakłady te wytwarzają około 17 procent wartości produkcji sprzedanej poznańskiego przemysłu. Będzie się ona zwiększała, trwa bowiem rozbudowa i modernizacja wielu fabryk.

Wraz z rozwojem przemysłu, Grunwaldowi przybywają nowe zespoły mieszkaniowe. Powstają one w różnych rejonach dzielnicy, dzięki czemu młodzież nawet te najstarsze, jak na przykład Górczyn. Monotonie dawniejszej zabudowy urozmaicają obecnie 11-kondygnacyjne budynki, m. in. na osiedlach im. K. Świerczewskiego i Raszyn. Zmienia się także architektura domów i ich zewnętrzna kolorystyka. Do ładniejszych osiedli należy zespół mieszkaniowy przy ul. Promienistej. Nowoczesna a jednocześnie funkcjonalna; wygodnie się tu żyje mieszkańcom.

Od 1974 roku budowane jest największe z dotychczasowych osiedli Spółdzielni Mieszkaniowej „Grunwald” — im. Mikołaja Kopernika (dla około 15 000 ludzi). Wzniesione jest ono w rejonie ul. Jawornickiej. Dotychczas zbudowano tutaj domy (wszystkie po 11-kondygnacji) dla około 6 000 mieszkańców. Początek budowy tego osiedla, ładnie zaprojektowanego przez poznański „Inwestoprojekt”, chłubi jego wykonawcy nie przynosił. Od pewnego okresu domy wznoszone są jednak sprawniej, a mieszkańcy zgłaszają coraz mniej pretensji do jakości robót. Natomiast w porównaniu z mieszkańcami wcześniej wybudowanymi na Grunwaldzie, te na Osiedlu im. M. Kopernika są o wiele bardziej funkcjonalne i wygodniejsze.

Na razie mieszkańcy jeszcze odczuwają tu-

taj brak obiektów użyteczności publicznej, zwłaszcza sklepów. Jeden mały pawilon handlowy nie może zaspokoić wszystkich potrzeb. Dopiero po oddaniu do użytku dużego pawilonu handlowo-usługowego (3 500 m kw. powierzchni użytkowej), co ma nastąpić w 1978 roku mogą być rozwiązane obecne kłopoty. W owym obiekcie znajdą się oprócz sklepów spożywczych i przemysłowych, także placówki usługowe oraz świetlice i kluby. Kolejny pawilon (1 600 m kw.) również jest w budowie. Z innych obiektów towarzyszących budownictwu mieszkaniowemu na osiedlu jest przedszkole, a przygotowuje się budowę szkoły.

Grunwald, siedziba Międzynarodowych Targów Poznańskich, zmienia się także pod innymi względami. Modernizowane są ciągi uliczne, nowoczesniejszą sklepy i placówki gastronomiczne. Zieleni jest w tej dzielnicy sporo, na przykład dobrze utrzymane parki Kasprowicza, Zwycięstwa i Kasprowicza. Parki i zielenie dodają Grunwaldowi swoistego uroku, zwłaszcza wiosną i latem. Obecnie z inicjatywy Spółdzielni Mieszkaniowej „Grunwald” trwają przygotowania do zagospodarowania 18-hektarowego obszaru między osiedlami Raszyn i im. M. Kopernika. W ten ten, ciągnący się od ul. Arciszewskiego do ul. Jawornickiej, wkomponowany będzie istniejący tutaj drzewostan. Cały ten obszar stanie się dzielnicowym ośrodkiem rekreacyjno-sportowym z wszystkimi niezbędnymi urządzeniami.

Im dalej od centrum Grunwaldu, tym... gorzej. Wciąż bowiem jeszcze za mało zwraca się uwagi na osiedla peryferyjne (Kotowo, Fabianowo, Ławica itp.) na których wiele ulic nie posiada twardej nawierzchni, brak tam dostatecznej liczby sklepów i punktów usługowych. Warto dołożyć starań, by zmniejszyć dysproporcje między centrum a peryferiami Grunwaldu. (an)

Czwartek literacki z A. Osiecką

W cyklu czwartkowych spotkań literackich, organizowanych przez Bibliotekę im. E. Raczyńskiego, Poznański Oddział ZLP i „Dom Książki” — pod patronatem „Głosu Wielkopolskiego” — dzisiaj o godz. 18 w gmachu przy pl. Wolności 19 gościć będzie Agnieszka Osiecka, znana autorka sztuk scenicznych, wido-wisk telewizyjnych, utworów satyrycznych oraz wielu tekstów bardzo popularnych piosenek. Z okazji tego spotkania w Bibliotece przygotowana została wystawa dorobku pisarskiego autorki. (kos)

SYGNAŁY I ODPOWIEDZI

Chciałam oddać w sklepie samoobsługowym WSS „Społem” przy ul. Myślniej butelkę po oliwie sojowej, ponieważ przy zakupie doliczono 3 zł za butelkę. Czy to umyślnie? Butelki personal sklepu nie przyjął. Coś tu się nie zgadza. Dlaczego ja mam płacić 21 zł za towar, który kosztuje 18 zł? — pisze klient.

Zakład Handlu Detalicznego WSS „Społem” — Północ przypomina kierownikowi i persone-lowi sklepu o obowiązku bezwzględnej przyjmowania czystych, nieuszkodzonych butelek. (3620)

nek; 13.35 Ze wsi i o wsi; 13.50 Melodie i piosenki „Polskich Nagrań”; 14.10 Więcej, lepiej, nowocześnie; 14.25 Muzyka Bacha; 15.30 Studio Plus — program dla dzieci i chłopców „Błękitna sztafeta”; 16.10 Konc. z nagrań Ork. PRiTV w Krakowie pod dyr. A. Wita; 16.40 Magazyn informacyjny; 16.50 Radiopress; 17.00 Gra zespołu Z. Jaremski; 17.20 „Żywe pieniądze” — fragm. pow.; 17.40 Rep. literacki L. Kurka pt. „Reszta jest ciekawostkami”; 18.00 „Stołeczne aktualności muzyczne pod dyr. J. Ekierta”; 18.40 Śladem inwestycji miliardów; 19.00 Barok dla wszystkich — T. Nijakowska gra koncerty Bacha; 19.40 Studio Relaks; 20.00 Informacje, rady, propozycje; 20.10 Radiolatornia — magazyn popularno-naukowy; 20.30 Z. J. Kasparyk o konkursie Karajana; 21.10 L. van Beethoven: Trio fortep. B-dur op. 11; 21.40 Public. międzynarodowe; 22.00 Książki, które na was czekają; 22.30 Szkic do portretu W. C. Williamsa; 22.40 „Zona artysty” magazyn literacki; 23.10 Konc. z nowych nagrań Chora a Cappella PRiTV w Krakowie pod dyr. T. Dobrzańskiego; 23.35 Co słychać w świecie; 23.40 Z muzyki polskiego baroku.

WIADOMOŚCI: 4.30, 5.30, 6.30, 7.30, 11.30, 13.30, 18.30, 21.30, 23.30.

PROGRAM III: 8.05 Gitara i smy-

Dyskusja o nowym ogrodzie botanicznym

Zainteresowani budową pod Poznaniem, w dolinie rzeki Samicy, nowego ogrodu botanicznego mogą się zapoznać z jego przyszłym kształtem na wystawie prac nadstawianych na konkurs, ogłoszony przez poznański oddział Towarzystwa Urbanistów Polskich. Wystawa nagrodzonych i wyróżnionych prac w konkursie oraz pozostałych opracowań czynna jest od 24 bm. w godzinach 10-18 w sali przy ul. Szkolnej 1 (II piętr.) 28 bm. wystawa otwarcia będzie do siedziby Stowarzyszenia Architektów Polskich, Oddział w Poznaniu przy Starym Rynku 56, a zamknięcie jej nastąpi 3 grudnia br.

W niedzielę, 27 bm. o godz. 11 odbędzie się przy ul. Szkolnej 1 publiczna dyskusja na temat konkursu zagospodarowania przyszłego ogrodu botanicznego. (a)

ODPOWIADAMY

Jan S. oraz Antoni Jugosławski — Otrzymałmy wyjaśnienia na listy. Prosimy o nazwiska i adresy lub telefoniczne skontaktowanie się z redakcją 66-57-18 z powołaniem się na numery korespondencji 3408 i 3913.

Jan Jakubowski — Porad prawnych nie udzielamy na łamach. Prosimy o adres z powołaniem się na nr 3923.

ezki; 8.30 Co kto lubi; 9.00 „Tylko dla orłów” — odc. pow.; 9.10 Przy pomocy Michała Burano; 9.30 Nasz rok 77; 9.45 A. Skriabin „Prometeusz”; 10.00 „Początek ognia” op. 60; 10.35 Kiermasz pływ. w. twórci „Opus”; 11.00 Życie rodzinne — magazyn; 11.30 Tematy Dżange Reinhardta; 11.50 „Chmury”; 12.25 Z kierownictwa; 12.50 Pow. z rozrywką; 13.50 „Komisja” — odc. pow. 14.00 Formy instrumentalne baroku; 15.10 Muz. pocztowa z Rygi; 15.30 My wrocławianie — mag.; 15.50 „Muzyka dla mojego przyjaciela”; 16.00 Rozszyfrowujemy piosenkę; 16.20 Meynard Ferguson gra przeboje; 16.45 Nasz rok 77; 17.05 Muz. poczt. UKF; 17.40 Fotoplastykon — Dalekie śniegi; 18.00 Muzykobranie; 18.30 Polityka dla wszystkich; 18.45 Wszystkie nagrania Ch. Parkera; 19.15 Książka tygodnia — Lech Niekrasz „Zaczęło się w O-rientie”; 19.35 Opera tygodnia: Jules Massenet — „Werther”; 19.50 „Tylko dla orłów” — odc. pow.; 20.00 Studio nagrań; 20.30 Spotkanie z gwiazdami — gaw.; 20.40 Sygne wokalistki jazzowe — Nina Simone; 21.00 Reminiscentje muzyczne — katalońska tradycja pianistyczna; 22.00 Śpiewa Al Di Meola; 22.15 Pow. w wyd. dżw. „Astronauta”; 22.45 Prosimy częściej — I. Kwiatkowska; 23.00 „Noc pierwszego sniegu” — wiersze poetów radzieckich; 23.05 Czas relaksu; 23.50 Śpiewa M. Rodowicz.

Występ A. Mroza odwołany

Dyrekcja Państwowej Opery im. St. Moniuszki w Poznaniu informuje, że zapowiadany występ gościnny Leonarda Andrzeja Mroza w „Don Carlosie” Verdiego (24 bm.) artysta z powodu choroby musiał odwołać. Miłośnicy Opery będą natomiast mogli usłyszeć występującego gościnnie znakomitego artystę Teatru Wielkiego w Warszawie, barytona Jana Czekaya, który w tym przedstawieniu wystąpi w partii markiza Posy. (na)

Harcerska służba krwi

Związki ZHP z honorowym krwiodawstwem datują się od lat przedwojennych. Spośród akademickich kręgów harcerskich rekrutowali się dawcy krwi. Do ówczesnej czołówki należeli poznaniacy. Już na kilka dni przed wybuchem wojny po granicznej potyczce pod Czarnkowem, żołnierze — członkowie 16 Poznańskiego Drużyny Harcerzy im. gen. Józefa Bema oddali krew swojemu ciężko rannemu koledze. Była to prawdopodobnie pierwsza transfuzja krwi w II Wojnie Światowej.

Wśród przedsięwzięć podejmowanych po wojnie przez ZHP, są także akcje honorowego krwiodawstwa. Przewija się zrodzona podczas okupacji nazwa „Harcerska Służba Krwii”. Niepisany zwyczajem pełnoletni druhowie i instruktorzy oddają krew z okazji pobytu na obozie lub zimowisku, w najbliższej placówce służby zdrowia, traktując ten akt jako dar serca na rzecz miejscowego społeczeństwa. Wszystko to na razie dzieje się spontanicznie i doradnie.

Na apel PCK odpowiada w roku 1973 Związek Harcerstwa Polskiego powołując „Harcerską Służbę Krwii”. Już wcześniej zresztą powstały harcerskie kluby honorowych dawców krwi, z których pierwszy to „Klub HDK Szczepu Harcerskiego im. mjr. Hubala przy węźle kolejowym w Lesznie Wielkopolskim”, jeśli nie liczyć mniej formalnych poczyną Kola b. Szesnastaków przy 16 PDH w Poznaniu. Satisfakcjonuje, że „nasi byli pierwsi” i w dalszym ciągu znajdują się w czołówce. Udział w akcji „Serdeczna krew”, uczestnictwo Komendy Chorągwi Wielkopolskiej ZHP w staraniach o utworzenie „Harcerskiej Służby Krwii” i wiele innych poczynają — to z pewnością karty chwały społecznej.

WIADOMOŚCI: 5, 6, 7, 8, 10.30, 12.05, 15, 17, 19.30, 22.

PROGRAM IV: 6.45 Radioexpress; 10.00 Dla kl. VIII (język polski); „Niepokonany” śluch.; 10.30 Z radiowej fonoteki muz.; 11.00 Dla szkół średnich (wych. obywatelskie); „Ja wśród innych”; 11.20 A. Ponchielli — IV akt opery „Giocanda”; 12.05 Czas dobrych gospodarzy; 12.25 Turniej kapel i gwiazd ludowych; 13.00 Dla kl. VI (geografia); „Beskid, zielone Beskidy”; 13.30 Muz. stereoteka (stereo ogólnop.); 13.50 Dla kl. II lic. (jęz. polski); „Widzę i opisuję”; 14.25 Teatr PR Festiwal Radzieckiej Dramaturgii Teatralnej i Radiowej „Linia alpinistów”; 15.25 Teatr PR — Festiwal Radzieckiej Dramaturgii Teatralnej i Radiowej „Spojrzenie w zwierciadło”; 16.05 Kwartet Juilliarda gra utwory kameralne I. Strawińskiego; 16.25 R-TV Średnia Szkoła dla Pracujących — Język polski sem. I „Komedia uczy i wychowuje”; 16.40 Felieton aktualny; 16.50 Radioexpress; 17.00 Radioreklama; 17.15 Audycja ekonom.; 17.25 Pr. stereo. — „Trzy oblicza muzyki rozrywkowej”; 18.25 Kodeks i kierownica — O stanie technicznym pol-jardu; 18.40 Postawy i wzory — Lojalność — aud. Lidii Wojtasik; 19.00 R-TV Średnia Szkoła dla Pracujących — Język polski sem. III

Reklama na ścianie

Zniknęły ruszłowania ze ściany szczytowej domu przy placu Wielkopolskim (narożnik ul. Działowej), na której pojawiła się reklama (na zdjęciu) produkowanych w Poznaniu „Tarpanów”. (za) Fot. — H. Kamza

Poznańskie projekty kolejowych urządzeń elektronicznych

Unowocześniają swój wygład i funkcjonalność liczne dworce PKP w całym kraju, dzięki rozwiązaniom poznańskiego Biura Projektów Kolejowych. Jego specjaliści z pracowni teletechnicznej wykonują m. in. dokumentację lokalnych sieci łączności na stacjach, central telefonicznych automatycznych i dyspozytorskich, urządzeń teletransmisyjnych i radiotelefonicznych oraz informacyjnych. Takie koncepcje projektuje się do realizacji samodzielnie lub towarzyszącej modernizacji obiektów dworcowych.

Dzielen poznańskich specjalistów są projekty urządzeń informacyjnych dla podróźniczych firm „Fragotron” wykonane ostatnio dla dworców w Warszawie — Zachodniej, Rzeszowie, Szczecinie, Gliwicach i Koszalinie.

Specjalnością pracowni instalacji elektrycznych BPK jest natomiast m. in. projektowanie oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego budynków dworcowych. Prace takie wykonano dla dworców: Warszawa — Zachodnia, Olsztyn, Zielona Góra, Koszalin, Konin, Gorzów, Ostrów, Szprotawa, Barlinek, a także Poznań — Główny.

Ponadto pracownia ta jest wiodącą (w kolejnictwie) w projektowaniu układów elektroenergetycznych zasilania węzłów i stacji kolejowych. Opracowano je ostatnio dla kilku węzłów — przede wszystkim w Wielkopolsce jak dotychczas bardzo dobrze — zdają one egzamin. (bop)

Honorowe krwiodawstwo traktowane jest w ZHP dwójako: najstarsi, od osiemnastego roku życia mogą już sami oddawać krew. Ale może jeszcze ważniejsza jest praca wychowawcza wśród młodszych. Chodzi o wykształcenie nawyku ofiarności i bezinteresowności na co dzień, by społeczeństwo z pomocą stało się rzeczą oczywistą bez wyeksploatowania na katastrofę, wypadek, czy sytuację dramatyczną.

ZHP jest jedną organizacją młodzieżową, która w tak ewidentny sposób odpowiadała na społeczne zapotrzebowanie (co oczywiście w niczym nie umniejsza znaczenia akcji innych organizacji). Nic dziwnego więc, że właśnie w roku bieżącym sztandar Związku został udekorowany Złotą Odznaką Honorową PCK I stopnia. Trudno zaś byłoby zliczyć odznaczenia indywidualne za „dar krwi”, który jest najpiękniejszym „darem serca”.

MARTA I ANDRZEJ FERSTENBERG

TELEWIZJA

PROGRAM I: 6.30 — R-TVSS. Matematyka (sem. 3, 1. 41) „Funkcje pochodne”; 7 — R-TVSS. Biologia (sem. 3, 1. 33) — „Biochemiczne podstawy dziedziczenia”; 9 — „Hyperion” — film fab. prod. rum. (kol.); 12.35 — Język polski (kl. I-IV lic.); „Sonet” (kol.); 13.25 — R-TVSS. Matematyka (sem. 1, 1. 9) — „Funkcje liczebne”; 14 — R-TVSS. Fizyka (sem. 1, 1. 6) — „Praca i energia”; 16 — „Obiektyw”; 16.20 — Dziennik (kol.); 16.30 — Spóza gór i rzek; „Bitwa o szczyty” — o walkach oddziałów partyzanckich na tyłach wojsk niemieckich; 17 — „Bratek przy kominku” — spotkanie trze-

cie, a w nim „Skarb Holendrów” ser. film prod. franc. pt. „Skarb odleciał” (kol.); 18 — Reportaż wojenny (kol.); 18.20 — „Sonda” — magazyn nauki i techniki; 18.50 — Radzimy rolnikom (kol.); 19 — Dobranoc dla najmłodszych i program dla młodzieży (kol.); 19.30 — Wieczór z dziennikiem (kol.); 20.30 — Teatr Sensacji: „Akcja Szarotka” — cz. 2; 21.35 — „Pegaz”; 22.20 — Dziennik (kol.); 22.35 — Puchar Europy w piosence; 23 — Klub Fantastyki — „Dlaczego wyginęły mamuty”.

PROGRAM 2: 15.55 — Język rosyjski — kurs podstawowy, lekcja 8 (kol.); 16.30 — Czas i ludzie — „Początek Donieckim Kraju” — radz. film dok. (kol.); 17.20 — „Obraz cuda czyni” — bulg. film fab.; 18.40 — „Teleskop”; 19 — Dobranoc dla najmłodszych i program dla młodzieży (kol.); 19.30 — Wieczór z dziennikiem (kol.); 20.30 — Klub Jazzowy Studia Gama przedstawia: „Jazz Jamboree 77” — występ kwintetu Janusza Muniaka i Shyvkumar Trio z Indii (kol.); 21.20 — 24 godziny (kol.); 21.30 — Inicjatywy: „Kto nie chce dobrych butów” — program publicystyczny (kol.); 21.50 — Spotkanie przy fortepianie — Tadeusz Kiński; 22.25 — Dialogi z przeszłością — „Bolesław Krzywousty” (kol.); 22.55 — Język francuski — kurs podstawowy, powt. lekcji 4 (kol.).